

ALUMINIJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA „BORIS KIDRIČ“ KIDRIČEVO

STEVILKA 11

NOVEMBER 1976

LETNIK XIV.

Z zasedanja delavskega sveta TGA

Na 4. redni seji dne 11. oktobra letos je delavski svet TGA razpravljal in sklepal o naslednjih zadevah:

— Na osnovi rezultatov glasovanja tajništva organov upravljanja z dne 11. oktobra 1976 je ugotovil, da so vsi zbori delavcev v vseh TOZD in DS SS v času od 6. do 11. 10. 1976 veljavno sprejeli sporazum o začasni ureditvi dohodkovnih razmerij v SOZD UNIAL.

— Sprejel je informacijo o poslovanju TOZD, DS SS in DO v času od I.—VI. v obliki, kot jo je pripravil sektor za organizacijo in načrtovanje z dne 12. 8. 1976.

— Zadolžil je vodstva TOZD, da dosledno izpolnjujejo vse termine za sestavo letnih planov in stabilizacijskih programov, ki so določeni v enotni metodologiji izdelave in sprejema letnega plana poslovanja TGA. Stabilizacijski program je sestavljen iz letnega plana. Sektor za organizacijo in načrtovanje poroča delavskemu svetu TGA o eventualni perkoračivni rokov.

— Potrdil je seznam izplačil za civilno pravna razmerja za prvo polletje 1976, ki ga je predložil finančni sektor in sklenil:

1. Vsa izobraževalna dejavnost se mora opravljati izven delovnega časa— za predavatelje naše organizacije združenega dela.
2. Preverjanje znanja iz varstva pri delu morajo opraviti vsi delavci na delovnih mestih, ki so določena v samoupravnem sporazumu o varstvu pri delu. Kolikor je rezultat znanja negativen, delavec ne sme več opravljati dela na delovnem mestu, za katerega je bil testiran in se ga premesti na drugo delovno mesto.
3. Kadrovske socialni sektor do konca meseca oktobra prouči ali se da razdeliti delovni čas referenta za izobraževanje tako, da bi v dopoldanskem času opravljal administrativna dela, v popoldanskem času pa poučeval.

— Sprejel je pravilnik o notranji arbitraži TGA.

— Sprejel je samoupravni sporazum o posebnih pogojih za razporejanje strokovnih delavcev na delo v poslovne enote v tujini z dne 24. 5. 1976 v besedi-

lu, ki ga je predložila Gospodarska zbornica Slovenije. Za podpis sporazuma je pooblaščen Milan Krajnik, dipl. oec., glavni direktor TGA.

— Potrdil je sklep sveta za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje št. 442 z dne 16. 9. 1976, ki se nanaša na odobritev pomoči zaradi potresa prizadetim prebivalcem Posočja.

— Dodelil je stanovanja naslednjim:

— Francu Beloviču iz TOZD vzdrževanja v Ptuj, Potrčeva 44, I. nadstropje,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Obletnica rojstva naše Socialistične republike Jugoslavije bo tudi, kot že vsa leta doslej praznovana v vsej domovini. Rekli bi nič posebnega, saj tudi vsak izmed nas praznuje svoj rojstni dan. Toda letošnje praznovanje rojstva naše republike oz. naše države nove socialistične Jugoslavije bo brez dvoma imelo povsem drugačen pomen. Predvsem še zato, ker bo naše praznovanje le nekoliko drugačno od dosedanjih, saj bomo lahko s ponosom ugotavljali, da smo v letošnjem letu storili mnogo in, da je za nas vse skupaj največja pridobitev novi zakon o združenem delu s katerim bo opravljena še ena pomembna določitev v naši ustavi.

Sama javna razprava o osnutku zakona o združenem delu nam je dokazala, da so delavci in tudi kmetijski proizvajalci zelo zainteresirani za to, da bi bilo v bodoče storjenega nekaj več kot doslej in, da se dosledno izvaja ustava in sprejeti zakoni, ki dajejo delavcem-samoupravljavcem ogromne pravice, ki pa so vezane tudi na dolžnosti in obveznosti delavcev.

33 let sicer res ni mnogo, toda tistega kar so naši narodi uspeli narediti v teh letih je toliko, da se temu čudijo tudi v mnogobolj razvitih državah. Čemu vsemu se ni odrek

naš delovni človek, da bi lahko sebi ter ostalim zgradil lepšo bodočnost ter lepše življenje. Povojna graditev je samo dala pečat tistemu za kar so se naši narodi enotno borili v štiriletni težki vojni, katero smo plačali z mnogimi dragocenimi življenji najboljših sinov in hčera, ki so neustrašno stopili v bran pred fašizmom in domačimi izdajalci.

mozačito takoj sprejeli za svojo dolžnost in prav z njihovo pomočjo je marksikatera skupina ali skupinica, ki je imela nalogo rušiti našo socialistično pridobitev ter skovano bratstvo in enotnost neslavno končala v pasti, ki si jo je sama pripravila!

Tako pomembni sprejeti akti, kot so družbena samosaščita ter skorajšnji

mir v svetu. Naša najpomembnejša akcija je vsekakor nenehna in trdna pomoč našim Koroškim Slovincem, katere želijo prešteti v tem smislu, da Slovencev na tem delu Avstrije ni več. Toda politični dogodki in našo trdno in odločno stališče je postavilo pred vse nas še eno trdno preizkušnjo, ki bi ji morali biti kos.

Naj bo torej tudi tokratno praznovanje rojstne obletnice naše socialistične domovine usmerjeno v to smer in našo polno pomoč svojim bratom in sestram onkraj meje. Tudi praznik našega kolektiva 21. novembra je za nas pomemben, čeprav je v tem letu prišlo do zadev, ki niso ugodne za nas, kar se seveda tiče same proizvodnje, res da ne vse po naši krivdi, toda potrudimo se zamujeno vsaj omiliti. Kolikor je pač v naših močeh in bo tudi to lepo darilo in priznanje ob prazniku rojstva naše republike. Pri čemer si želimo le to, da bi drugo leto proslavili ta naš največji praznik z novimi dosežki in uspehi na področju proizvodnje ter tako dokazali našo privrženost politiki in ciljem naše socialistične države.

f. m.

Ob dnevu republike

Zgodovinski dan 29. november 1943 bo ostal zapisan vsem bodočim rodom v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji z zlatimi črkami, čigar lesk ne bo nikoli potemnel, saj je podlaga temu napisu iz dragocene krvi naših padlih junakov v NOV ter vseh žrtev zločincev, ki še danes dvigajo glave ter čakajo na ugoden trenutek, da bi ponovno stopili v akcijo. Toda že vsi dosedanji poskusi so bili preprečeni s tesnim sodelovanjem naših ljudi, ki so družbeno sa-

sprejem zakona o združenem delu so največje darilo nam vsem ob 33-letnici rojstva naše socialistične Jugoslavije. Vsekakor bomo vedeli tudi v bodoče ceniti dosedanje pridobitve ter si tudi v bodoče prizadevati dosledno izvajati sprejete obveze do naše socialistične družbe.

Nekateri pomembni mednarodni dogodki so tudi v tem letu prinesli marsikaj novega pa tudi takega kar ni v skladu s politiko SFRJ, katera se bori za pravice narodov in

Kako smo poslovali?

Iz tabele I in II je razvidno, kako smo poslovali v mesecu oktobru in v času od I.—X. 1976.

Indeks 1976/1975 prikazuje odnos dosežene proizvodnje napram istemu obdobju lanskega leta.

I. DINAMIKA PROIZVODNJE — INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA

Obrat—mesec	Plan	Doseženo		
		meseč.	kumulat.	76/75
A. GLINICA				
1. Izluženo				
— september	100	89	93	86
— oktober	100	89	92	85
2. Kalcinirano				
— september	100	82	96	90
— oktober	100	98	95	88
B. ALUMINIJ				
3. Elektroliza A				
— september	100	99	100	102
— oktober	100	102	100	102
4. Elektroliza B				
— september	100	99	102	109
— oktober	100	101	102	107
5. Livarna				
— september	100	102	100	99
— oktober	100	103	100	100
6. Anodna masa				
— september	100	124	110	92
— oktober	100	129	112	94

II. PRIKAZ PORABLJENIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA — X/1976

Na 1 tono proizvoda	Plan	Indeks	
		oktober	I-X/1976
1. GLINICA			
Al hidrat Al₂O₃			
— boksit	100	100	101
— NaOH	100	125	90
— para	100	84	96
— električna energija	100	106	100
2. ALUMINIJ			
Hala A			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	102	102
— kriolit	100	71	77
— Al fluorid	100	140	132
— el. energija — kemija	100	101	101
Hala B			
— glinica	100	100	100
— anodna masa	100	97	98
— kriolit	100	65	83
— Al fluorid	100	96	100
— el. energija — kemija	100	99	99
3. ANODNA MASA			
Za izvoz:			
— petrolkoks	100	102	100
— katranska smola	100	96	99
Za domačo porabo:			
— petrolkoks	100	102	101
— katranska smola	100	95	98
— električna energija	100	62	63

NEZGODE OKTOBRA LETOS

Oktobra se je poškodovalo 11 delavcev.

	Na delu	Na poti	Skupaj
TOZD ALUMINIJ	2	1	3
TOZD GLINICA	1	—	1
TOZD VZDRŽEVANJE	5	—	5
DS SKUPNE SLUŽBE	1	1	2
Oblika nesreče			
Vreznina			1
Padeč osebe			1
Padeč predmeta			3
Udarec ob predmet			3
Stisnjenje			1
Sevanje			1
Stik s skrajnimi temperaturami			1

TOZD ALUMINIJ

- Štefan VIDOVIČ, mat. št. 2371 iz elektrolize — hala A, se je poškodoval 3. oktobra. Pri odklanjanju anodnega efekta na 123 celici z železnim prebijalcem se je del ometa odkrušil in ga zadel po nartnem delu leve noge. Utrpel je lažjo poškodbo.
- Stanko MENONI, mat. št. 3421 iz elektrolize — hala A, se je poškodoval 3. oktobra. Pri zamenjavi klina na grupi A-1 celic za strojni prebijalec mu je klin padel na prst desne noge, kjer je utrpel tudi lažjo poškodbo.
- Jože PLANJSEK, mat. št. 1932 iz elektrolize — hala A, se je poškodoval 26. oktobra. Peljal se je z mopedom na delo. Med vožnjo je pripeljal na del ceste, ki je v rekonstrukciji, zaradi česar je padel in si poškodoval glavo.

Z zasedanja delavskega sveta TGA

(Nadaljevanje s 1. strani)

- Emi Šneberger iz DS SS v Ptuj, Potrčeva 46, ki ga je odpovedal Milan Trop,
  - Ljudmila Vek iz TOZD tovarna glinice v Kidričevem št. 13, ki ga je odpovedal Edvard Dobnik,
  - Stanku Svenšku iz TOZD tovarna aluminija v Kidričevem št. 30, ki ga je izpraznil Stefan Hanžekovič,
  - Amaliji Černežl, zaposleni v obratni ambulanti TGA — v Kidričevem št. 13, stanovanje št. 12,
  - Zvonku Glažarju iz TOZD vzdrževanje — v Kidričevem št. 8, ki ga je izpraznil Franc Polajžer,
  - Adolfu Novaku iz TOZD tovarna aluminija — v Kidričevem št. 5, ki ga bo izpraznil Srečko Premužič.
- Ni sprejel predloga glavnega direktorja za rezervacijo stanovanja v Ptuj, Potrčeva 46, ki ga je odpovedal Milan Trop, za referenta za pravne zadeve, ker takšna rezervacija ni predvidena v planu za leto 1976.
- Sklenil je, da bo o rezervaciji stanovanj za strokovni kader razpravljal le, če bo rezervacija predvidena v letnem planu poslovanja in če bo podana v skladu z določili 34. člena osnutka samoupravnega sporazuma o enotnih kriterijih pri reševanju kadrovske problematike, ki je v postopku za sprejem.
- Ni ugodil zahtevku Jožeta Galuna za preizkus sklepa delavskega sveta TGA št. 446 z dne 22. 9. 1976 o dodelitvi enosobnega stanovanja v Ptuj, Potrčeva 44, ki ga je vložil dne 1. 10. 1976. Sklenil pa je, da se Jožetu Galunu iz TOZD promet dodeli prvo prosto enosobno ali dvosobno stanovanje v Ptuj.
- Ni ugodil zahtevku za preizkus sklepa sveta za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje št. 403 z dne 20. 8. 1976, ki ga je vložil Franc Šzrulc, dne 1. 9. 1976. Sklep sveta ostane v veljavi.
- Razpravljal je o gradnji stanovanj v Ptuj in sklenil, da je za najnujnejše prosilce za stanovanja v Ptuj zaprositi pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Ptuj za rezervacijo 5 večjih stanovanj v Elementu B-3, ki bo vseljiv konec leta 1977. Strokovne službe pripravijo konkretne predloge za nakup teh stanovanj.
- Sklenil je, da se s podjetjem AGIS Ptuj sklene dogovor o zamenjavi stanovanj tako, da AGIS odsto-

pi TGA štiriosobno stanovanje na Potrčevi 50a, v katerem stanuje Emerik Vajgl, TGA pa zagotovi AGISU drugo enakovredno stanovanje v Ptuj, takoj, ko bo tako stanovanje na razpolago v novih blokih, ki jih gradi samoupravna stanovanjska skupnost. — Potreba po tem stanovanju mora biti zajeta v planu poslovanja za leto 1977.

cialnega sektorja je dodelil na podlagi 53. in 120. člena samoupravnega sporazuma o združitvi v delovno organizacijo in na predlog glavnega direktorja posojilo za rekonstrukcijo stanovanjske hiše v znesku 30.000.— din. Sredstva bremenijo sklad skupne porabe — stanovanjska gradnja za leto 1976.

— Namesto Ivana Laha iz TOZD tovarna glinice je imenoval za člana v komisijo za obravnavanje delitve dohodka in osebnih dohodkov Janka Kolariča iz TOZD tovarna glinice.

Na 2. izredni seji je delavski svet TGA (dne 18. 10. 1976)

— razpravljal o predlogu glavnega direktorja za dodelitev stanovanja Francu Beloviču in razveljavil naslednje sprejete sklepe:

- Sklep DS TGA št. 446, z dne 22. 9. 1976, s katerim je bilo dodeljeno stanovanje Francu Beloviču v Ptuj, Potrčeva

Črpanje aluminija

TOZD GLINICA

- Vlado PREMŽL, mat. št. 3722 iz skupine za tekoče vzdrževanje, se je poškodoval 4. oktobra. Pri varjenju nastavka gumicevi je pon. prijel za vroči var in si opeknel dlan desne roke. Utrpel je lažjo poškodbo.

TOZD VZDRŽEVANJE

- Maks DREVENŠEK, mat. št. 3272 iz strojnega vzdrževanja se je ponesrečil 7. oktobra. Pri kovanju klešč je ponesrečeno strojno kladivo odbilo obdelovanec ter mu poškodovalo dlan leve roke.
- Ivan VINCETIČ, mat. št. 4370 iz elektro-vzdrževanja, se je ponesrečil 11. oktobra. Pri montaži instalacijske cevi za vtičnico 220 V v kabelskem jašku je stopil na odvrženo varilno žico, ki ga je udarila po desnem očesu.
- Filip TOPOLOVEC, mat. št. 1563 iz strojnega vzdrževanja, se je ponesrečil 8. oktobra. Pri sestavljanju anodnega paketa je zdrsnil obroč na sponi ter mu poškodoval palec na desni roki.
- Slavko GASPERIČ, mat. št. 1652 iz elektro-vzdrževanja, se je ponesrečil 1. oktobra. Pri rednem delu v trafo postaji anodne mase je ob času preizkušanja spojev na rednih sponkah nastal obločen plamen, ki je imenovanemu poškodoval oči.
- Franc ŽNIDAR, mat. št. 4222 iz gradbenega vzdrževanja, se je ponesrečil 22. oktobra. Pri delu ga je nehote sodelavec udaril s kladivom po prstancu desne roke.

DS SKUPNE SLUŽBE

- Antonija ŠCURIČ, mat. št. 889 iz skupnih služb se je poškodovala 2. oktobra. V prostoru za pripravo tople malice je rezala kruh, pri čemer ji je nož spodletel. Poškodovala si je kazalec leve roke.
- Franc FAJFAR, mat. št. 2351 iz skupnih služb — gozdna skupina, se je ponesrečil 20. oktobra. Z mopedom se je peljal na delo. Med vožnjo mu je skočil pred prednje kolo pes. Pri trčenju je padel z mopeda in si poškodoval obraz.

- 44, I. nadstropje,
- Sklep DS TGA št. 482, z dne 12. 10. 1976, s katerim ni ugodil zahtevku Jožeta Galuna za preizkus sklepa št. 446,
- Sklep DS TGA št. 483, z dne 12. 10. 1976, s katerim je sklenil, da se Jožetu Galunu dodeli prvo prosto eno ali dvosobno stanovanje v Ptuj,
- Sklep sveta za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje št. 448, z dne 24. 9. 1976, s katerim je svet sklenil, da se Francu Beloviču takoj izda odločba o dodelitvi stanovanja.

— Ni sprejel predloga glavnega direktorja št. 2136, z dne 4. 8. 1976, s katerim predlaga dodelitev enosobnega stanovanja v Ptuj, Potrčeva 44, I. nadstropje Francu Beloviču, mat. št. 4325 iz TOZD vzdrževanje, stanujočemu v Ptuj, Jadranska 15.

— Dopolnil je cenik planske lastne cene za leto 1976 v TOZD promet za bager POCLAIN.

Obiskala nas je sovjetsko-jugoslovanska delovna skupina za barvno metalurgijo. S sovjetske strani je vodil skupino namestnik ministra za barvno metalurgijo Kostin Vladimir

Namestnik ministra za barvno metalurgijo ZSSR Kostin Vladimir — Nikolaevič

Obisk delegacije iz Sovjetske zveze v naši tovarni

Delovna skupina v komandnem prostoru razklopa

Delovna skupina v elektrolizi

V okviru drugega zasedanja delovne skupine za barvno metalurgijo sovjetsko-jugoslovanskega komiteja za ekonomsko in znanstveno tehnično sodelovanje je 29. okt. 1976 obiskala našo tovarno petčlanska delegacija SZ, ki jo je vodil tov. Vladimir Kostin — namestnik ministra za barvno metalurgijo ZSSR.

Delegacija SZ se je najprej zadržala na daljšem razgovoru z vodilnimi in družbeno-političnimi delavci naše tovarne. Glavni direktor tov. Krajnc jim je obširno orisal tehnični razvoj TGA, obenem pa povdaril zainteresiranost za sodelovanje s SZ, tako po znanstveno-tehničnih, kakor tudi ekonomskih vprašanjih. Tovariše iz SZ je seznanil s srednjeročnimi načrti TGA in začrtal pot intenzivnejšega sodelovanja v obdobju do leta 1980.

Gostje so izrazili pripravljenost, da se že na naslednjem sestanku podrobneje pogovorimo tako o temah znanstveno-tehnične sodelave, izmenjave tehničnih strokovnjakov v letu 1977, novih tehničnih dosežkih, novih investicijah, kakor tudi o možnosti prodaje nekaterih naših proizvodov, kot tudi o nakupu nekaterih surovin iz SZ, potrebnih za našo proizvodnjo.

Po daljšem razgovoru, v katerem smo goste seznanili tudi o našem napredku na družbeno-političnem polju ter družbenem standardu in rekreaciji našega kolektiva, ko si gostje v spremstvu naših sodelavcev ogledali nekatere tovarniške hale ter naselje Kidričevo.

Obisk so gostje zaključili s kratkim ogledom Ptujca, vinske kleti, gradov Borl in Podlehnik. Upamo si trditi, da so bili gostje z obiskom pri nas več kot zadovoljni, saj je to povdaril tudi tov. Kostin na zaključku zasedanja delovne skupine v Beogradu, ko je govoril o njihovih vtisih z ogleda naše tovarne, rudnikov boksita pri Zvoniku, toplilnice cinka in svinca Trepča, kombinata RTB Bor in rudnika Majdanpek.

Sovjetsko-jugoslovanska delovna skupina za barvno metalurgijo v kateri je sodeloval tudi naš sodelavec, je končala s svojim delom 4. novembra letos v Beogradu, s podpisom protokola, v katerem je povdarjena sodelava na znanstveno-tehničnem in ekonomskem področju aluminjske industrije obeh držav.

Ob tovarniškem prazniku iskreno čestitamo vsem, ki so dopolnili 10, 20 in 30 let delovne dobe v našem podjetju:

10 LET:

Jus Viktor, Krajnc Franc, Škrila Jože, Vek Franc, Vogrinec Rudolf, Bogme Stan-ko, Grobelšek Vladimir, Korošec Martin, Kores Vladimir, Korošec Rudolf, Kondrič Mirko, Medved Anton, Mandelc Jože, Šoster Janez, Unuk Janez, Hohnc Alojz, Kramberger Friderik, Šajn Maks, Žuran Franc, Rodošek Rado, Dobnik Anton, Kostanjevec Maks, Kostanjevec Ignac, Lampret Janez, Smolinger Jakob, Tominc Stanislav, Vrtič Franc, Preac Herman, Kostanjevec Ignac, Angel Vili, Horvat Karl, Krajnc Alojz, Murko Alojz, Pernat Janez, Pogačar Gabriel, Ivanušnik Lili-ana, Kirbiš Martin,

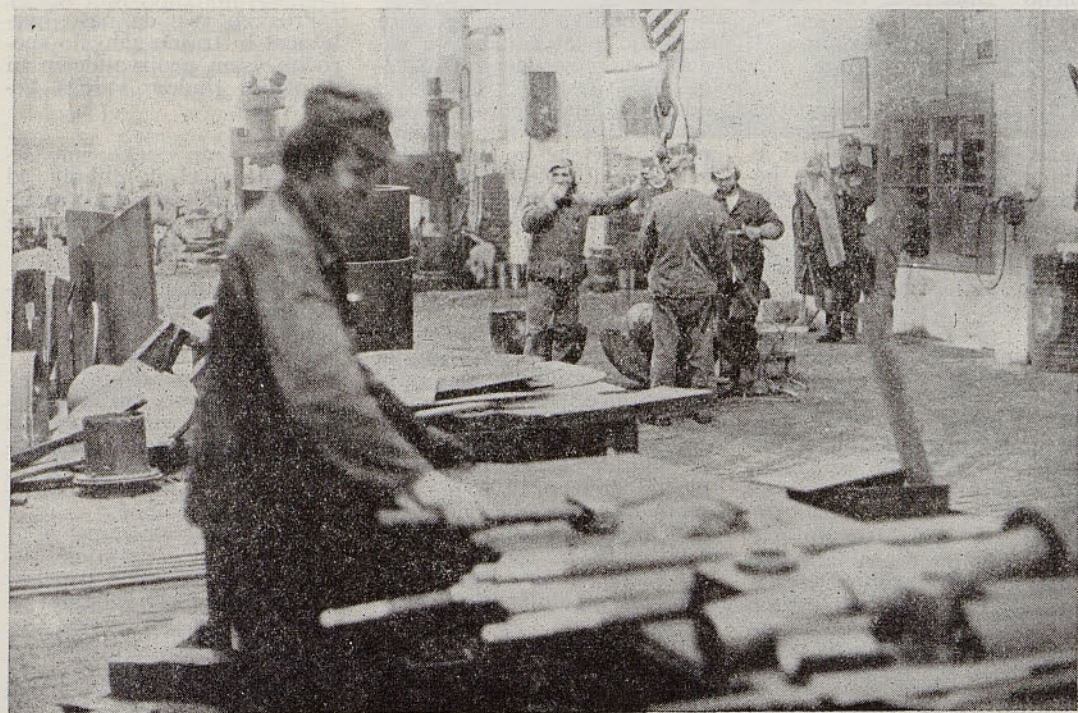
Franc, Kolarič Janko, Fran-geš Anton, Nahberger Stefan, Podgoršek Janez, Premzel Vladimir, Toplak Bogomir, Unuk Anton, Frčec Zvonko, Kmetec Ana, Peternel Vlado, Began Emil, Fideršek Ivan, Frčec Stanko, Jurkovič Ma-tevž, Korošec Maks, Klinger Franc, Kopše Stefan, Maja-čič Franjo, Murata Jože, Slu-ga Maks, Horvat Tomo, Iva-nušna Anton, Kutnjak Zvon-ko, Petek Jože, Lah Simon, Šprah Veronika, Fijačko Maks, Malinger Janez, Per-šuh Anton, Anzelc Ivan, Ha-ložan Franc, Perič Katarina, Vindiš Martin, Grbavac Ade-la, Potočnik Jože, Gornik Bo-ris, Bednjički Katarina, Hoj-ber Franc, Jakolič Ivan, Kod-rič Franc, Meznarič Martin, Polanec Stanislav, Primc Marjan, Štruel Franc, Zorko Maks, Bogdan Rudolf, Krajnc Alojz, Letonja Franc, Sven-šek Jakob, Mlakar Rudi, Pre-mužič Božidar, Blaž Aleksan-der, Cenar Anton, Drobnič Franc, Golob Stanislav, Gaj-zer Jože, Kovačič Stanko, Krajnc Alojz, Lepej Jože, Pukšič Franc, Rodošek Lud-vik, Šmigoc Janez, Šmigoc Jože, Višinski Slavko, Mlina-rič Zora, Štelcer Rudi, Bra-tušek Franc, Cajnkar Franc, Horvat Franc, Malek Jakob, Nahberger Anton, Skledar Franc, Bombek Vinko, Bra-tec Franc, Hliš Jože, Šel Franc, Tomašino Anton, Zajc Ivan, Arklinič Branko, Bera-nič Stefan, Feguš Janez, Tre-bovšek Florijan, Salamun Janko, Krušič Alojz, Bezjak Janez, Ciglar Jožef, Ferčič Franc, Fakin Anton, Holc Vincenc, Irgl Franc, Jeza Franc, Lesjak Janez, Lelsjak Janez, Mesarec Franc, Malek Martin, Matjašič Stanko, Mi-ljančič Zvonko, Mlakar Janez, Novak Franc, Ogrinc Ivan, Predikaka Stanislav, Senjor Gabriel, Zemljak Sta-nislav, Gašparič Slavko, Huz-jan Jože, Majcen Janez, Trampuš Marjan, Arnuš Ludvik, Čuček Slavko, Gašperšič Franc, Kumer Alojz, Sagadin Alojz, Skrbinšek Stanko, To-manič Franc, Kaučević Maks, Pečnik Ivan, Vek Jože, Vajda Franc, Valentan Anton, Ze-lenik Konrad, Javernik Franc, Kostanjevec Kristina, Druzo-vič Janez, Krajnc Ignac, Ozi-mek Ivan, Hliš Marija, Bru-mec Jože, Voglar Jože, Dod-lek Drago, Kaučič Anton, Mi-helič Danilo, Marin Alojz, Slana Jože, Škrjanec Janez, Majhen Franc in Petrovič Martin.

Slavkovič Miroslav, Horvat Franc, Pišek Viljem, Smolin-ger Alojz, Štrafela Janez, Vo-grinec Ivan, Vrhovšek Ma-tevž, Zamuda Franc, Kovačič Franc, Pinterič Ivan, Škrila Ivan, Škrila Martin, Žirov-nik Janez, Dorič Albin, Zajc Franc in Kirbiš Franc.

20 LET:

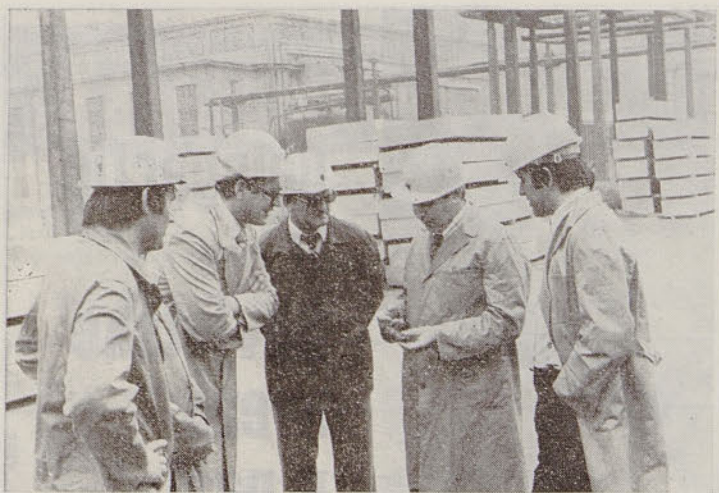
Budja Vinko, Cajnko Franc, Flajs Franc, Gajzer Jože, Habjanič Jože, Kirbiš Alojz, Leskovar Alojz, Muršec Mar-tin, Milošič Ludvik, Nadels-berger Franc, Topolovec Fil-ip, Vidovič Franc, Zavec Franc, Bratec Jakob, Debe-lak Franc, Herbec Franc, Jaz-ber Franc, Jakolič Ivan, Kod-

rič Franc, Meznarič Martin, Polanec Stanislav, Primc Marjan, Štruel Franc, Zorko Maks, Bogdan Rudolf, Krajnc Alojz, Letonja Franc, Sven-šek Jakob, Mlakar Rudi, Pre-mužič Božidar, Blaž Aleksan-der, Cenar Anton, Drobnič Franc, Golob Stanislav, Gaj-zer Jože, Kovačič Stanko, Krajnc Alojz, Lepej Jože, Pukšič Franc, Rodošek Lud-vik, Šmigoc Janez, Šmigoc Jože, Višinski Slavko, Mlina-rič Zora, Štelcer Rudi, Bra-tušek Franc, Cajnkar Franc, Horvat Franc, Malek Jakob, Nahberger Anton, Skledar Franc, Bombek Vinko, Bra-tec Franc, Hliš Jože, Šel Franc, Tomašino Anton, Zajc Ivan, Arklinič Branko, Bera-nič Stefan, Feguš Janez, Tre-bovšek Florijan, Salamun Janko, Krušič Alojz, Bezjak Janez, Ciglar Jožef, Ferčič Franc, Fakin Anton, Holc Vincenc, Irgl Franc, Jeza Franc, Lesjak Janez, Lelsjak Janez, Mesarec Franc, Malek Martin, Matjašič Stanko, Mi-ljančič Zvonko, Mlakar Janez, Novak Franc, Ogrinc Ivan, Predikaka Stanislav, Senjor Gabriel, Zemljak Sta-nislav, Gašparič Slavko, Huz-jan Jože, Majcen Janez, Trampuš Marjan, Arnuš Ludvik, Čuček Slavko, Gašperšič Franc, Kumer Alojz, Sagadin Alojz, Skrbinšek Stanko, To-manič Franc, Kaučević Maks, Pečnik Ivan, Vek Jože, Vajda Franc, Valentan Anton, Ze-lenik Konrad, Javernik Franc, Kostanjevec Kristina, Druzo-vič Janez, Krajnc Ignac, Ozi-mek Ivan, Hliš Marija, Bru-mec Jože, Voglar Jože, Dod-lek Drago, Kaučič Anton, Mi-helič Danilo, Marin Alojz, Slana Jože, Škrjanec Janez, Majhen Franc in Petrovič Martin.

Iz strojne delavnice

30 LET:
Frčec Matija, Špoljar Marija.

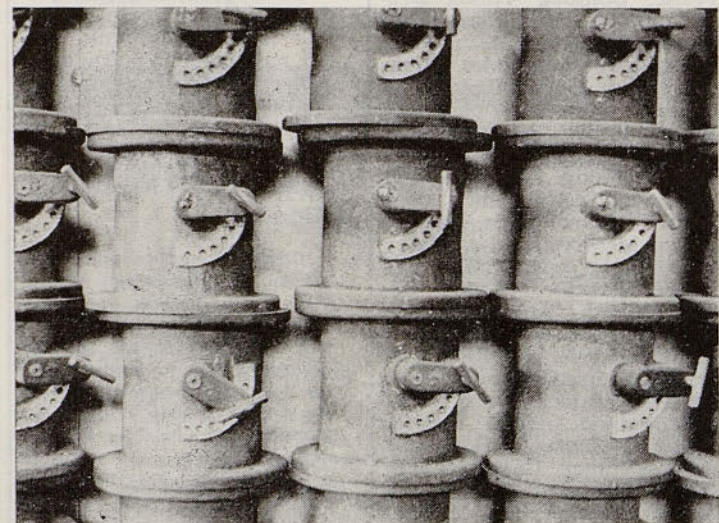
Obiskal nas je direktor največje aluminijske tovarne na svetu Shulepov Ivan Makeevich iz ZSSR. Tovarna v Bratsku proizvede letno okoli 800.000 ton aluminija

Makeevich se je zanimal predvsem za proizvodnjo anod. mase

Gnetna zlitina

Odlitki

DOPIŠUJTE V

ALUMINIJ

Z zasedanja delavskega sveta TOZD tovarne glinice

— ZDRUŽITEV SREDSTEV ZA PRISTOP K SAMOUPRAVNEMU SPORAZUMU O GAZIFIKACIJI SRS

Naša delovna organizacija je pristopila k sporazumu o združevanju sredstev za gradnjo plinovoda v SR Sloveniji. Samoupravni sporazum je bil podpisan na podlagi sklepov organov upravljanja.

Da bi delovna organizacija lahko finančno realizirala omenjeni sklep, ki predstavlja za našo delovno organizacijo 25.000.000.— din, je potrebno združiti poslovna sredstva. Pri združitvi teh sredstev sodeluje vsaka TOZD z določenim deležem.

Finančno računski sektor je izdelal predlog razdelitve po TOZD, pri čemer je vzel za osnovo predvideno porabo plina — energije. Po omenjeni varianti je predvidena sledeča združitve sredstev po TOZD:

TOZD tovarna glinice	24.000.000.—
TOZD tovarna aluminija	924.000.—
TOZD vzdrževanje	52.000.—
TOZD promet	32.000.—

Delavski svet TOZD tovarne glinice s tako razdelitvijo ne soglaša in predlaga za osnovo ugotavljanja deleža za združevanje sredstev, poslovni sklad.

V usklajevalno telo je delavski svet TOZD tovarne glinice imenoval tov. Rafaela Gulina, dipl. ing. in tov. Jožeta Zupančiča, vodjo obrata proizvodnje pare.

— TEHNIČNA IZBOLJŠAVA

Tov. Anton Čelan, zaposlen v TOZD Vzdrževanje kot strojni tehnik, na delovnem mestu vodje zunanega vzdrževanja, je predložil TOZD tovarni glinice predlog za tehnično izboljšavo »Ureditev mazanja tlačnih ležajev na rezervoarju po razklopu I. in II. avtoklavne vrste.«

Že od začetka pogona rezervoarjev po razklopu, je zaradi izpiranja maziva iz ležajev nastopala prehitra poraba tlačnih ležajev, drsne puše in osi. Vzrok odtekanja maziva iz ležajev je bila sopena in visoka temperatura v samem ležaju v rezervoarju.

Za preprečevanje tega normalnega obrabljanja, se je nabavljalo najboljše maziva, ki so odporna proti visoki temperaturi. Kljub odpornosti maziva, jih je visoka temperatura topila in s tem povzročala sušenje ležajev.

Tov. Anton Čelan je v letu 1974 napravil zaščito ležajev, s katero je preprečil dostop sopene v ležaje ter onemogočil topljenje maziva in s tem odtekanje iz ležajev.

Komisija za izume, tehnične izboljšave in koristne

predloge, je predlog tov. Antona Čelana priznala za tehnično izboljšavo, po dveletni preizkušnji.

Pri ugotavljanju koristi, ki jo prinaša tehnična izboljšava, je sektor za organizacijo in načrtovanje izdelal izračun prihranka. Delavski svet TOZD tovarne glinice je potrdil sklep Komisije za izume, tehnične izboljšave in koristne predloge in odobril tov. Antonu Čelanu izplačilo enkratne odškodnine v znesku 11.003,92 din.

— PRODAJA SUHEGA MLINA

Vodstvo TOZD tovarne glinice je izdelalo predlog za odprodajo suhega mlina iz mešalnice, ki je zaradi spremenjenega tehnološkega postopka za našo delovno organizacijo, neuporaben.

Za nakup omenjenega suhega mlina je zainteresirana industrija apna Kresnice.

TOZD tovarni glinice je tudi zanimiva prodaja suhega mlina »Kresnicam«, ker bi v primeru nabave suhega mlina, lahko nam dobavljala žgano mleto apno; sedaj dobavlja samo hidrirano v grudah, ki nam povzročajo veliko težav, s čemer bi prihranili letno 500.000,00.— din.

Delavski svet TOZD tovarne glinice je sprejel sklep, da se suhi mlin odproda industriji apna Kresnice v skladu s predpisi za prodajo osnovnih sredstev najmanj za 450.000,00 din s takojšnjim plačilom. Demontaža in odvoz opreme gre na stroške kupca.

— DOBAVA GRAMOZA SKUPŠČINI OBČINE PTUJ

Republiška skupnost za ceste bo v letošnjem letu nadaljevala z modernizacijo regionalne ceste št. II/346 na odseku Ptujška gora — Majšperk, ki pa z razpoložljivimi sredstvi ne bo moderniziran v celoti. Veliko postavko v predračunu predstavlja dobava tamponskega gramoza, predvsem zaradi velike transportne razdalje (iz Tržca). Z željo, da bi se moderniziral čimdaljši odsek ceste, se obrača SO Ptuj na TOZD tovarno glinice s prošnjo za dodelitev gramoza iz naše gramoznice.

Delavski svet TOZD tovarne glinice je odobril brezplačno dobavo 10.000 m³ gramoza iz gramoznice na haldi SO Ptuj za izvedbo modernizacije 1.607 m regionalne ceste št. II/346 na odseku Ptujška gora — Majšperk.

Delavski svet je v sklepu zahteval, da se ga obvesti o koriščenju sredstev, ki so bila namenjena za nakup potrebnega gramoza.

Za brezplačno dodelitev gramoza je vložila prošnjo tudi KS Majšperk, ki je soinvestitor modernizacije ceste na relaciji Sesterže — Medvedce — Podložje. Investicija je predvidena s soudeležbo krajanov, živečih na tem območju.

Kraja Medvedce in Sesterže imata le manjše število prebivalcev, ki so zmožni dati določen prispevek.

Glede na to, da stanujejo v navedenih vaseh delavci, ki so pretežno zaposleni v TGA Kidričevo, se KS v imenu krajanov, oz. naših delavcev, obrača s prošnjo na našo delovno organizacijo, za dobavo gramoza.

Delavski svet TOZD tovarne glinice je odobril brezplačen odvzem 3.000 m³ gramoza KS Majšperk za modernizacijo ceste na relaciji Sesterže — Medvedce — Podložje.

— DOBAVA ODPADNE SAMOTNE OPEKE

Krajevna skupnost Cirkovce se je obrnila s prošnjo na TOZD tovarno glinice za odobritev odvoza odpadne samotne opeke od kalcinacijskih peči.

Delavski svet TOZD tovarne glinice je s svojim sklepom odobril odvoz odpadne samotne opeke KS Cirkovce brezplačno.

Krajevna skupnost Cirkovce se za darovano opeko zahvaljuje:

Zahvala

Tukajšnja krajevna skupnost Cirkovce, se v svojem imenu in imenu vseh občanov in družbenopolitičnih organizacij kraja, najlepše zahvaljuje za darovano opeko.

Prosimo vas, da našo hvaležnost in trajno zahvalo sporočite vsem proizvajalcem in delovnim ljudem vašega kolektiva.

Z darovano opeko smo sezidali 16 m visok dimnik, ki bo služil za centralno kurjavo, ogrevanje prostorov šole in doma krajanov.

Z vašo pomočjo smo znatno lažje prebrodili pomanjkanje denarja in zgradili to, kar sicer ne bi mogli.

Gradnja doma krajanov poteka na bazi prostovoljnega dela in krajevnega samopripevka krajanov in TOZD, zato nam je tembolj dobrodošla vsaka pomoč.

Pri vašem nadaljnjem delu vam želimo obilo uspehov in vas lepo pozdravljamo!

Hvala!

Predsednik sveta krajevne skupnosti Stanko Napast

Boljše iskoriščanje delovnega časa

V zadnji, oktobrski številki »Komunist« je bil objavljen podatek, da okrog 4,7 milijona zaposlenih Jugoslovanov učinkovito izkorišča samo 65 odstotkov delovnega časa. Med »zdravili«, ki naj zmanjšajo izgube delovnega časa, vedno bolj navajajo tudi premakljivi delovni čas.

O bolj učinkovitem izkoriščanju delovnega časa smo začeli razmišljati tudi v naši delovni organizaciji. Pojavili so se različni predlogi: od tistih, ki predlagajo enoten delovni čas za vse zaposlene v TGA Kidričevo, pa do tistih, ki se zavzemajo za najnaprednejšo obliko premakljivega delovnega časa. Predlagatelji navajajo najrazličnejše argumente za in proti, vendar, na žalost, ostaja večina teh predlogov oz. argumentov nedostopnih večini zaposlenih ter se o tem širijo je najrazličnejše bolj ali manj resnične »informacije«.

V tem sestavku bom navedel različne oblike premakljivega delovnega časa (naprej PDC), njegove prednosti in slabosti, ki jih prinaša delovni organizaciji ter izkušnje mariborske Metalne (ki je PDC uvedla poleg uprave tudi v nekatere proizvodne obrate) ter tako dopolnil informacije o PDC, ki so bile objavljene v 3., 4., 6. številki lanskega »Aluminija« pod naslovom »Prosta izbira«. Upam, da bom na ta način vzpodbudil zagovornike in nasprotnike uvedbe takega delovnega časa v TGA Kidričevo, da bodo povedali svoje mnenje za ali proti, vse v želji, da se izgube delovnega časa v TGA zmanjšajo na minimum.

Oblike delovnega časa

Togi delovni čas — je razporeditev časa, kjer je delovni čas za vsakega delavca točno določen tako po dolžini trajanja kot tudi po začetku in zaključku delovnega dneva ter razporeditvi delovnih dni v daljšem časovnem obdobju. Vsako odstopanje od tako določene razporeditve delovnega časa predstavlja izjemo, ki jo je potrebno opravičiti, ali je celo delovni prekršek.

Najpogostejša oblika togega delovnega časa je istočasno delo vseh zaposlenih. Vsi delavci iz vseh služb istočasno prihajajo na delo in istočasno tudi odhajajo. Vratarji kontrolirajo prihode in odhode ter zapišejo vsakogar, ki zamudi, oziroma ne pustijo nikomur predčasno zapustiti tovarniškega ozemlja. Pri tem ni pomembno, če delavci res delajo do določenega časa, kolikor je pomembno, da so do določenega trenutka v tovarni. Četrte ure ali več pred uradnim zaključkom delovnega časa se namreč začne zbirati pred vrati gruč delavcev, ki čakajo na odhod.¹

Premakljivi delovni čas (uporabljajo se še izrazi: spremljivi, drseči, variabilni, fleksibilni) — zajema vse oblike delovnega časa, pri katerih delavec v večjem ali manjšem obsegu lahko svobodno izbira začetek delovnega dneva in konec ter največkrat tudi njegovo dolžino trajanja. Delavec mora v daljšem časovnem obdobju opraviti predpisano število ur, oziroma izvršiti postavljene delovne naloge. Različen začetek in zaključek delovnega dneva za različne delavce ter za istega delavca v

različnih dnevih, je v tem načinu pravilo in ne izjema.²

Razlike med togim in premakljivim delovnim časom

1. začetek in konec dela
2. kot delovni čas se računa
3. dolžina delovnega dne
4. delavec mora opraviti dnevno časovno obveznost
5. obvezna prisotnost delavca
6. kontrola
7. zamujanje
8. nadure
9. pravica do odsotnosti

Togi delovni čas določen trenutek čas med uradnim začetkom in koncem dela vsak dan enaka vsak dan posebej ves uradno določen delovni dan točnost prihodov in odhodov po uradnem začetku delovnega časa vsako delo po uradnem koncu dela samo v dojočenih primerih

Premakljivi del. čas določeni časovni interval dejansko v podjetju prebiti čas različna v poprečju v daljšem časovnem obdobju praviloma samo en del delovnega časa z obračunom časovnih vsot po začetku eventualnega obveznega časa največkrat samo odobreno

sončnim zahodom.

V industriji in v različnih ustanovah se je togi delovni čas tako zakoreninil, da različne premakljive oblike predstavljajo nekaj novega, kar se razlikuje od običajnih norm. PDC pa poskuša omiliti togo vezanost v časovne okvire. Zanj je pomembno, da delavec opravi določene delovne naloge in ne zahteva več delavčeve prisotnosti v podjetju v določenem času.

Pri PDC so možne različne oblike z bolj ali manj svobodno izbiro delovnega časa. Seveda pa ni mogoče reči, katera oblika je boljša in za naše razmere primernejša. Vsaka oblika zahteva izpolnitev določenih pogojev, zato se bo verjetno pri nas uveljavilo več oblik. Nesmiselno je, da vsem določimo enak delovni čas, ne glede na dejanske možnosti in potrebe.

Premični delovnik z omejenim izborom: ohranja dnevno časovno obveznost. Dolžina delovnega časa je enaka (če delavec prej pride, lahko prej odide). Delovnik kot celota ostaja nespremenjen in se samo premika po časovni lestvici.

Delavec se na osnovi lastnih želja ali pa v dogovoru z delovno skupino odloči za neki časovni termin, v katerem bo prihajal na delo. Ta termin za jutranji začetek dela mora potem uporabljati neko daljše, s predpisom ali sporazumom določeno obdobje.

Elektrolize B

nadurno delo, ki prekorači časovno obveznost za daljše obdobje po dogovoru tudi za privatne opravke

Oblike premakljivega delovnega časa

Premakljivi delovni čas je v bistvu starejši od togega. Skozi dolga obdobja zgodovine človek sploh ni meril časa. Pri svojem delu ni bil omejen s časovnimi mejami, ampak je delal toliko, kolikor so mu narekovale potrebe in družbene razmere. Njegov delovni ritem je bil prilagojen biološkemu ritmu, ta pa ritmu menjave dneva in noči. Še danes tako dela kmet, ki svoje delo prilagaja obsegu dela, ter včasih začne že zgodaj zjutraj, drugič opoldne, delo pa konča s

je. Šele po preteku tega časa se lahko odloči za drugačen začetek dela.

Ta oblika ohranja mnoge slabosti togega delovnega časa. Enaka dolžina delovnega časa vsak dan onemogoča njegovo prilagajanje spremljivim delovnim zahtevam ter različnim željam in potrebam delavca.

Premični delavnik s svobodnim izborom — v tem načinu delavec lahko vsak dan sproti svobodno določi čas svojega prihoda, seveda znotraj nekaterih okvirov. Dnevna delovna obveznost ostaja predpisana, delavec mora vsak dan opraviti določeno (enako) število delovnih ur. Od časa njegovega prihoda na delo je odvisen čas njegovega odhoda domov. Ta oblika prekinja z dog-

Naš tovornjak

mo točnosti kot nujnostjo, za uspešno sodelovanje pri delu. Delavec dobi mnogo večjo možnost za prilagajanje delovnega ritma svojim osebnim potrebam in željam. Odpade strah pred zamujanjem, saj mu ni treba priti na delo točno do določenega trenutka.

Pri tem sistemu prihajanja na delo ostajajo določene slabosti togega delovnega časa. Delavec ostaja enak čas na delu ne glede ali v celoti opravi svoje delovne naloge, ali pa brez dela čaka, da mu preteče delovni čas. Zaradi različnega prihajanja na delo, je težje planirati posamezne naloge, s tem pa se poveča obseg nadurnega dela.

Premakljivi delovni čas z izravnavo v obračunskem obdobju — ne zahteva enakega obsega dela vsak dan. Dnevna časovna obveznost ostaja le obračunska kategorija, na osnovi katere ugotavljamo delavčeve obveznosti za daljše

ga načina je zahteva po izenačenju časovnih fondov ob koncu obračunskega obdobja (vsak mesec). Ker delavec lahko različno dolgo dela, lahko pričakujemo, da njegovo število opravljenih ur ne bo izenačeno s časovno obveznostjo. Da bi to zahtevo zadovoljil, bo proti koncu ostajal na delu določeno število ur ne glede na pomanjkanje nalog, ali pa bo kljub potrebi po delu ob koncu obveznega časa odšel domov, ker je že opravil predpisano število delovnih ur.

Premakljivi delovni čas z možnostjo prenosa časovnega fonda:

ima enake značilnosti kot prejšnja oblika, le da izravnalno obdobje ni več enako obračunskemu obdobju, ampak je daljše. Delavec lahko svoj presežek ali primanjkljaj delovnega časa do določenega obsega prenese v naslednji mesec. Možnost prenosa pa velja le do določene meje (do 10 ur ...), več opravljenih ur največkrat enostavno črtajo, manj dejansko opravljenega delovnega časa kot je časovna obveznost (minus dovoljen prenos) pa predstavlja delovni prekršek.

Delavec stvarno lahko prilagaja delovni čas različnim željam in potrebam — tudi proti koncu obračunskega obdobja.

Možnost prostega dneva — delavec ima pravico v breme svojega časovnega salda izostati z dela cel dan ali polovico delovnega dneva, zaradi reševanja privatnih zadev (sodišče, zdravnik). Tak prosti dan lahko delavec izkoristi le po dogovoru z nadrejenim in ob zagotovitvi normalnega opravljanja delovnih nalog. Potrebno je določiti, kolikokrat sme izbrati to pravico.

Oblike dinamičnega delovnega časa — ne zahtevajo nekega obveznega delovnega časa, ko morajo biti vsi delavci prisotni. Postavljene so le meje dopustnega časa, ko delavec lahko dela in včasih tudi najdaljši delovni čas za posamezen dan. Določimo lahko le najzgodnejši dopustni začetek dela najkasnejši konec dela in koliko sme delavec delati največ na dan. V ospredju ni več vprašanje časa temveč delovne naloge. Za vsako delovno mesto morajo biti točno določene naloge, odgovornosti in kompetence. Dobro mora biti izdelan tudi sistem nadomeščanja.

Svobodni delovni čas — delu ne postavlja nobenih časovnih omejitev. Delavec dela kadarkoli želi, pomembno je le, da zadovoljivo in do roka opravi svojo delovno nalogo.

V decembrski številki bom v nadaljevanju tega sestavka prikazal prednosti in slabosti PDC, izkušnje drugih organizacij (predvsem mariborske Metalne) ter možnosti njegovega uvajanja v TGA Kidričevo.

B. GLAZER

Za akcijski program dela

Delo samoupravne delavske kontrole je zelo pomembno in zahtevno ter zato tudi nalaga odgovornost ne le članom odborov samoupravne delavske kontrole v TOZD, ampak prav vsem zaposlenim v naši delovni organizaciji. Povsem jasno pa je, da noben odbor pa tudi noben organ ne more uspešno delovati, če le-ta nima zastavljenega določenega akcijskega programa dela.

Tak osnutek akcijskega programa bi moral biti tudi pri nas, vendar žal, do danes tega še nimamo, pa bi bilo prav, če bi o tem nekoliko razmislili, saj bi ga morali še kako koristiti tudi člani samoupravnih delavskih kontrol v TOZD. Res je, da je to povsem novo in dosedaj še ne dovolj znano področje dela, vendar pa bi dober akcijski program še kako dobro služil tudi bodočim organom, ki bi ga morda le nekoliko dopolnjevali. Pač po potrebi in v skladu s spremembami določenih zakonskih predpisov in samoupravnih aktov v delovni organizaciji!

Tudi delo odbora za notranjo kontrolo TGA doslej

ni v celoti zadovoljilo, čeprav smo sicer razpravljali o nekaterih problemih in tudi sprejeli določene sklepe, vendar bi o delu tega organa, kot predsednik poročal v eni prihodnjih števil, ko bi bolj obširno opisal, s kakšnimi problemi smo se ukvarjali in kaj smo seveda sploh storili.

Povem lahko zaenkrat le to, da samoupravne delavske kontrole v TOZD delajo zelo slabo, morda z izjemo SDK v TOZD tovarne aluminija, kateri so doslej že večkrat razpravljali o določenih problemih in se obračali tudi na odbor na notranjo kontrolo TGA. Prav v TOZD bi bilo treba več aktivnosti, saj se problemi porajajo skoraj vsakodnevno. Mnogokaj je slišati, čeprav seveda vsem govoricam ne gre nasedati in jim pridajati kakšnih posebnosti, če le-te niso dane na papir ter podpisane dostavljene odboru za notranjo kontrolo.

Morda je tudi iz nekaterih vesti moč izluščiti jedro določenega problema, vendar morajo člani kolektiva vedeti, da odbor za notranjo kontrolo RGA posluje in dela le na osnovi pismeno poda-

nih izjav, iz katerih mora biti konkretno viden problem oziroma zadeva, o kateri bi naj odbor razpravljala. To velja tudi za delo samoupravnih delavskih kontrol v TOZD.

Vrnimo se k zadevi, o kateri imam pravzaprav namen nekaj več spregovoriti oz. napisati. Ker imam možnost dobiti več glasil nekaterih delovnih organizacij, me vsekakor trenutno najbolj zanima področje, v katerem se obravnava delo samoupravne delavske kontrole. Tako sem zasledil, da v nekaterih delovnih organizacijah dajejo izreden pomen prav temu področju, kar še posebej velja za DO MTT Maribor, v kateri so osnutek akcijskega programa dela SDK pripravili že v prvi polovici letošnjega leta in ga posredovali nato vsem delegatom delavskih kontrol v TOZD, DO in SOZD v razpravo. S tem pa so že postavili temelje za nadaljnje delo delavskih kontrol v tej delovni organizaciji.

Nekaj takega bi potrebovali tudi pri nas, saj bi s tem v mnogočem olajšali delo tem

RAZVOJ (po M.M.)

- Torej s kadrovskim problemom smo že precej dlje: prej nam je manjkalo samo nekaj tisoč sposobnih direktorjev - zdaj bi rabili že kakih sto tisoč sposobnih samoupravljalcev!

organom, pa tudi več koristnosti pri delu bi bilo. Iz dosedanjih izkušenj v nekaterih drugih DO bi torej lahko ugotovili, da bi naj obsegal akcijski program dela SDK več področij in sicer bi se v prvem področju bilo potrebno osredotočiti na opredelitev in način dela. Temu takoj sledi najpomembnejši del, o katerem vedno govorimo, to je informiranje, čemur bi naj sledilo poslovanje sestavljene organizacije združenega dela. Posebno pozornost je treba posvetiti kadrovski politiki v SOZD, delitvi dohodka in standardu (življenjske in kulturne razmere), nato sledi področje uresničevanja sklepov sporazumov in tako naprej.

Sledili bi naj še področji o načinu poročanja o sklepih samoupravne delavske kontrole v OZD in SOZD ter seveda posebno skrb sodelovanju SDK s sindikatom, ZK, z odbori SDK in tako dalje. Seveda pa je potrebno vsako navedeno področje nato korenito obdelati in konkretno določiti, o čem vse se naj razpravlja, o načinu razprave in urejevanja določenih zadev ter problemov.

Če bi se na primer odločili za področje informiranja, bi določili to, da odbor SDK mora biti redno obveščen oz. redno informiran prek delegatov ali pismenih sklepov, poročil, analiz ipd. Vsi člani odbora notranje kontrole morajo redno dobivati sklepe samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, sprejete na nivojih SOZD in seveda na svojem nivoju delovne organizacije. To je pri nas še dokaj pomanjkljivo. Samoupravna delavska kontrola mora vplivati na informiranje tako, da ne bo samo obveščanje preko raznih oblik o gotovih dejstvih, doseženih rezultatih, stanju ipd.

Prav zato je potrebno tudi nadzirati ali so vsi postopki pri kreiranju naše poslovne politike v skladu z zakonsko pravico delavcev, da neposredno aktivno sodelujejo in tudi odločajo na zborih, prek delegatov na organih, s pisanimi izjavljanjem in tako naprej.

Zelo pomembno je tudi to, da mora SDK voditi evidenco o izpolnjevanju sprejetih sporazumov, dogovorov, sklepov ter tudi s svojim delovanjem prispevati, da bodo služba za informiranje ter samoupravni organi zagotovili po določitih zakona, da bodo delavci redno, pravočasno, resnično ter na dostopen način obveščeni o celotnem poslovanju OZD na vseh nivojih.

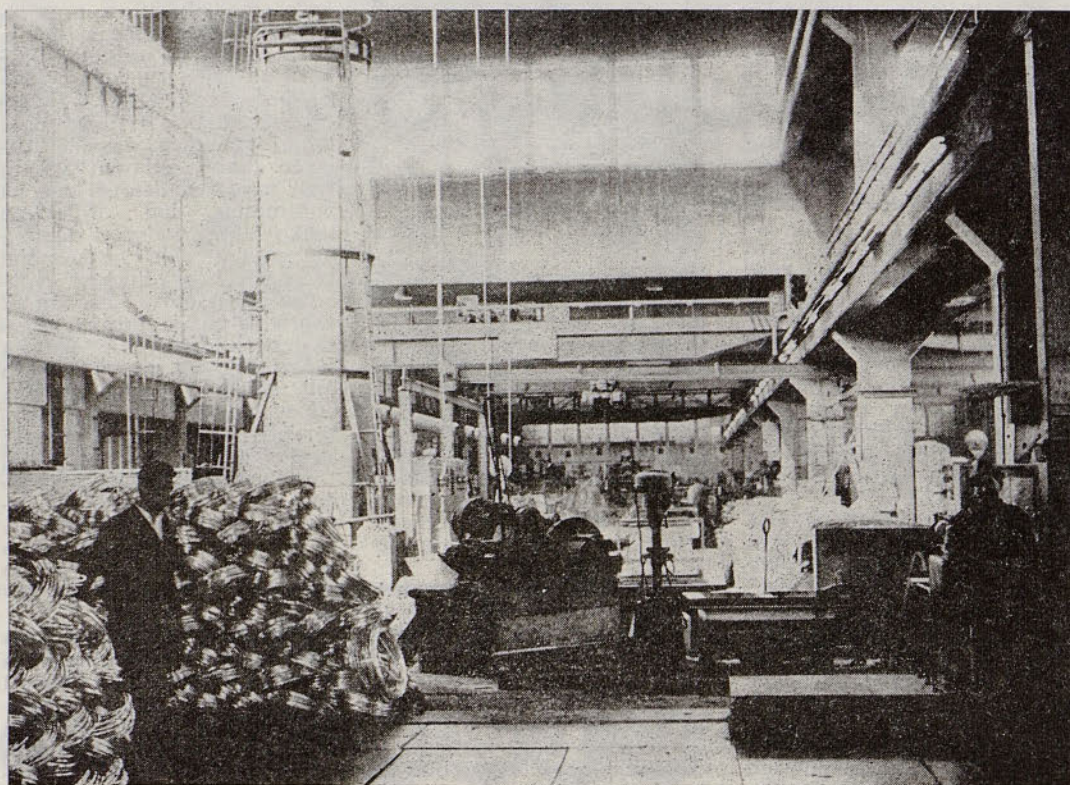
Tako bi naj bila razčlenjena tudi vsa ostala področja programa dela SDK, po katerih bi se nato tudi dosledno delalo in bi naj tako postala aktivnost organov delavskih kontrol v vseh TOZD in DS SS, kot tudi odbora za notranjo kontrolo TGA, da je moč uspeha delovanja teh kontrol na vseh področjih pričakovati edino v aktivnem združenem delu vseh članov delovne skupnosti v TGA, saj je prav pomoč neposrednega proizvajalca — delavca na delovnem mestu, najbolj uместna in tudi najbolj potrebna. Končno pa tudi uspešna.

Če nam bo uspelo v do glednem času le nekako pripraviti osnutek akcijskega programa dela SDK, bomo vsekakor napravili krepak korak naprej v prizadevanjih, da bi delo samoupravne delavske kontrole končno le postalo efikasno in predvsem, da bi bili uspehi resnično koristni za celotno delovno organizacijo oz. za SOZD.

F. Meško

Skladišče aluminija

Iz Impola

Sintetične beljakovine bi naj izboljšale krmo

V Angliji pripravljajo gradnjo naprav za proizvodnjo sintetičnih beljakovin, v katerih naj bi stekla proizvodnja koncem leta 1979. Po novem postopku proizvedene beljakovine bi se naj dodajale živilski krmi. Baza za proizvodnjo beljakovin je metanol, ki ga pridobivajo iz plina severnih morij. Mikroorganizmi povzročajo kontinuirano fermentacijo pri kateri iz metanola nastajajo proteini. S sušenjem postanejo proteini

uporabni in gredo v prodajo kot prah ali kot granulati. Tovarna bo z ozirom na vrsto produkta dosegla letno kapaciteto 50 — 75000 ton.

Sintetično proizvedene beljakovine bodo vsebovale 70 odstotkov proteinov ter jih bodo dodajali predvsem v severni Evropi krmilom za piganje telet in piščancev. Korist dodajanja umetnih beljakovin je bila že preizkušena na sedmih vrstah živali.

PERSPEKTIVA ZA LETO 1977

(Po Revue de l'aluminium)

»Revue de l'aluminium« je imela intervju z g. Bes de Bercom, predsednikom firme Pechiney, ki je podal prognoze za predvideno porabo aluminija in njegovo ceno za leto 1976 in 1977. Nadalje je analiziral temeljite spremembe v tej industrijski veji od začetka sedemdesetih let do sedaj in tudi vnaprej do leta 1980.

1. V kakšnem obsegu se bo povečalo povpraševanje po aluminiju v letu 1976?

»Koncem leta 1975 smo predvidevali, da se bo povpraševanje v letu 1976 povečalo za 25 odstotkov napram prejšnjemu letu. Takrat se je ta številka zdela precej optimistična.

Sedaj pa lahko rečem, da ne bom presenečen, če bo ta številka okrog 30 odstotkov in se je povpraševanje približalo letu 1973, to je okrog 11 milijonov ton. Kriza je torej bila samo vmesna igra, ki je trajala tri leta.«

2. Ali ne gre to veliko povpraševanje na račun spekulativnih nakupov na zalogo in torej nima nič skupnega z realno porabo?

»Povpraševanje po aluminiju je v drugem četrtletju doseglo rekord, kakršen ni bil dosežen niti v letu 1973 in 1974.

Tudi sam sem že opazil, da je v večih komentarjih izraženo mnenje, da je vzrok za tako visoko povpraševanje v spekulativnem skladiščenju aluminija pri kupcih, ki hočejo na ta način preprečiti nujno povišanje cen. Če gledamo s širšega vidika, pa vendar ta pojav ni bil odločujoč.

Kolikor je nam znano, se sicer v tem času res večajo skladiščene rezerve, vendar je to zaenkrat še v okviru normalnih mej. Zdi se, da te zaloge nastajajo zaradi enakomernejše preskrbe.«

3. Ali bo povečana poraba za 30 odstotkov omogočila izboljšanje na aluminijem tržišču?

»Povečano povpraševanje je že pokazalo pozitivne posledice in bo imelo še naprej pozitivne učinke. To ni imelo za posledico samo zmanjšanja zalog pri proizvajalcih aluminija, ampak je vodilo tudi do povečanja proizvodnje, kar se bo še v bodoče nadaljevalo. Dovedlo je do povišanja cen in bo to tudi še naprej vodilo.

Naj navedem nekaj številke: Od januarja do maja 1976 je bila povečana proizvodnja aluminija mesečno za 1,2 odstotka. To povečanje bi se verjetno bilo obdržalo do konca leta 1976, če ne bi bilo prišlo do stavk pri Alcanu.

Lahko smatramo, da bo svetovna proizvodnja aluminija koncem leta 1976 na nivoju 11 milijonov ton napram 9,6 milijonom ton v januarju istega leta. Teh 11 milijonov ton pomeni 87 odstotkov izkoriščanja kapacitet napram 80 odstotkom v juliju 1976.

Zaloge aluminija so koncem leta 1975 predstavljale 120 dnevno proizvodnjo, koncem letošnjega leta pa se bodo skrčile na 75 dni. Po tem, kakršni so izgledi za leto 1977 si upam trditi, da bodo te zaloge zelo dobrodošle.«

4. Kakšne so perspektive za leto 1977?

»Hitro povečano povpraševanje po aluminiju v drugi polovici leta 1975 in nadaljevanje istega v prvi polovici

1976 kaže na to, da so potrošniki ponovno dobili zaupanje v gospodarski razvoj in da so prenehali zmanjševati zaloge na vseh proizvodnih stopnjah. V drugi polovici leta 1976 pa smo že ali pa bomo v kratkem opazili znatno zmanjšano povpraševanje. Ta pojav navsezadnje odgovarja motnjam povzročenim z večanjem in manjšanjem skladiščnih zalog, z zmanjšanim porastom izdatkov za trajnejše dobrine v privatnih gospodinjstvih čim je dosegel nivo pred recesijo.«

Kakšne prognoze torej lahko postavimo za leto 1977?

— »Nabava potrošnih dobrin v privatnih gospodinjstvih bo, sicer nekoliko počasneje, kot do sedaj, še naprej naraščala. Isto velja tudi za investicijske izdatke v privatnih gospodinjstvih.

— Zaradi boljšega izkoriščanja proizvodnih kapacitet, bo tudi investicijska dejavnost pomale oživela.

— Kar se tiče zalog računamo na to, da se bodo zaloge vseh proizvodov ustalile in da bo tudi povpraševanje prišlo na primeren nivo. Če se bodo uresničila ta predvidevanja, bo povpraševanje po aluminiju poraslo za 15 odstotkov ter doseglo 12.700 ton.

— Da bi si lažje predstavljali, kaj te številke pomenijo, si priključimo v spomin, da je bil poprečni letni porast v obdobju 1973—1977 okrog 3,7 odstotka. V desetletju 1960—1970 pa je znašal letni porast okrog 9 odstotka.

— Kakorkoli že, to povečano povpraševanje bo prineslo za aluminijem industrijo važne posledice, četudi se odvija bolj počasi. Proizvodne kapacitete se zaradi pomanjkanja investicij bolj počasi povečujejo in vsaj do sredine leta 1979 ni pričakovati v tem smislu nobenih sprememb.

— To pomeni, da bo povpraševanje v letu 1977 takšno, da bodo kapacitete popolnoma izkoriščene, v letu 1978 pa bodo proizvodne kapacitete porasle le za 2 odstotka.

— Eni govorijo o pomanjkanju aluminija, vendar po mojem to ne zadene bistva. Menim, da ga bomo uporabljali tam, kjer bo to tehnično in gospodarsko nujno.«

5. Načeli ste problem cen. Po kakšni ceni boste prodajali aluminij v letu 1977?

»To bo odvisno od tržnih pogojev.

Leta 1975 je nesorazmerje med ponudbo in povpraševanjem zaostriло odnose med proizvajalci aluminija. Cene zaradi neugodne konjunktore ne samo, da niso mogle držati koraka s povečanimi stroški za energijo in boksit, ampak so celo padle. V nasprotju s tem, da 1976 predstavlja leto ravnotežja na tržišču. Svetovne cene so se od začetka leta močno povečale, povišanje čisto prekorači 20 odstotkov.

Če upoštevamo sedanjo pariteto (1. septembra), potem znaša cena v ZDA 5214 F/t, v Zapadni Nemčiji 5371 F/t in na Japonskem celo 6360 F/t.

Francoska cena je s 5100 F/t ena najbolj konkurenčnih na svetu. Gotovo pa vam je znano, da tudi sedanja cena ne zadošča, da bi šla v korak s povečanjem lastnih stroškov ter da rentabilnost novih proizvodnih enot ni zagotovljena. Šele če se bo cena aluminija v Franciji dvignila na 6000 F/t bodo proizvajalci aluminija tako daleč, da bodo lahko mislili na nove investicije, kjer tega ne bo preprečila previsoka cena energije.

Prepričan sem torej, da se

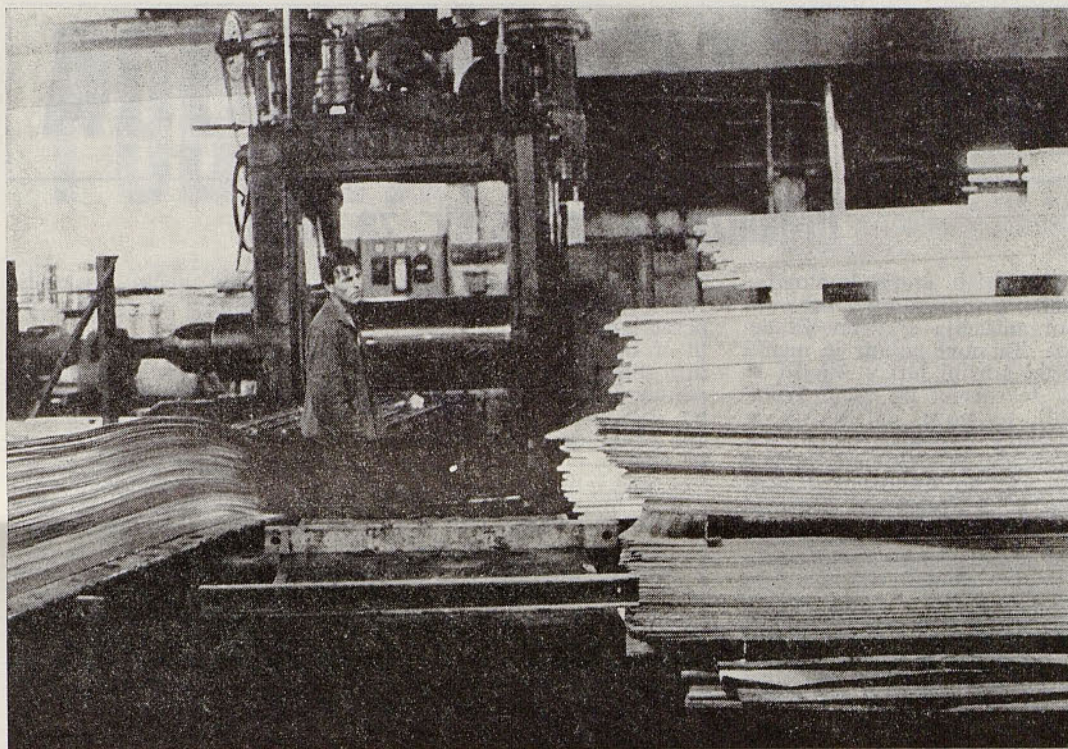
bodo cene gibale v tem redu velikosti. Če bo tržišče v teku leta 1977 sanirano, potem bomo lahko rekli, da je naša industrija prebolela krizo.«

6. Ali lahko takšno povišanje cen ogrozi konkurenčnost aluminija napram drugim surovinam?

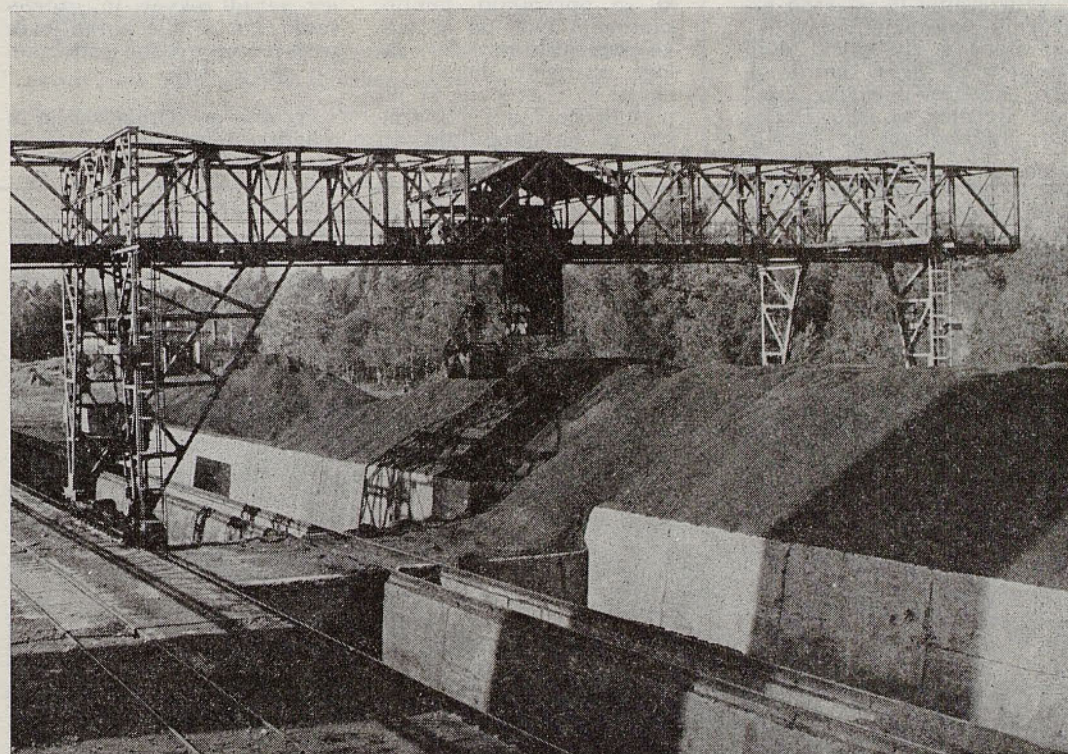
»Od leta 1973 do leta 1975 smo prodajali aluminij po cenah, ki so bile tako nizke, da je konkurenčna sposobnost aluminija dejansko naraščala zelo hitro, morda celo prehitro, na vsak način pa hitreje kot je to bil slučaj v

desetletju 1960—1970. Tu se v nekaterih slučajih korekturam ne bomo mogli izogniti. Te korekture bodo po mojem mnenju imele za posledico, da bo konkurenčna sposobnost ponovno padla na nivo, kot je bila pred energetske krize. To pa torej pomeni, da še obstajajo znatne možnosti razvoja.

V nasprotju z močno razširjenimi predsodki, aluminij po svoji strukturi stroškov napram drugim surovinam ni na slabšem. Tudi v bodočnosti bo imel določene prednosti, ekonomske in tehnične narave, ki bodo omogočile osvajanje novih izdelkov.«

Iz Impola

Skladišče premoga

Varjenje

TEROTEHNOLOGIJA

Organizacija sredstev za delo

Pojem »terotehnologija« lahko poslovenimo z nazivom »organizacija sredstev za delo«. Ta novi pojem je nastal pred štirimi leti v Angliji in je že sprejet po vsem svetu. Cilj te nove dejavnosti je čimbolj gospodarna uporaba sredstev za delo, od dobave pa vse do njihovega izločanja iz proizvodnega procesa, ob čim manjšem vzdrževanju.

Področje terotehnologije lahko razdelimo na:

- upoštevanje zahtev po sposobnosti, zanesljivosti, varnosti in vzdrževalnosti pri nakupu novih sredstev za delo;
- priprava za eksploatacijo;
- vzdrževanje;
- modernizacija sredstev za delo;
- izločanje iz proizvodnega procesa.

Vzdrževanje je od vseh navedenih najdražja dejavnost, saj stane v življenjski dobi sredstev za delo skoraj toliko, kot je nabavna vrednost sredstev za delo. Dejavnost vzdrževanja se razvija

od enostavnega popravila okvar k vnaprej planiranim operacijam planskih popravil in v novejšem času k vnaprej planiranim pregledom in trajnemu spremljanju stanja ter izvajanja popravil prej, kot pride do okvare, kjer je to možno.

Sodobno preventivno vzdrževanje zajema predvsem:

- preventivne preglede, čiščenje, mazanje;
- iskanje in odstranjevanje šibkih mest na sredstvih za delo;
- planska popravila.

Preskrba rezervnih delov je izredno važna dejavnost, ki mora biti omogočena že v fazi nakupa sredstev za delo.

Zahteva se:

- tipizacija standardnih delov;
- podatki o vgrajenih delih, ki se obrabljajo, lomijo, zgorevajo ipd., da se lahko predvidijo potrebne zaloge rezervnih delov;
- načrti za tiste dele, ki jih ni mogoče kupiti na tržišču, se pa obrabljajo, ali

na drug način postanejo nesposobni za svojo funkcijo.

Ob upoštevanju osnovnih principov terotehnologije in uvedbi sodobnih metod vzdrževanja, so dosegljivi naslednji rezultati:

- zmanjšanje okvar do 65%;
- enaki, ali manjši stroški vzdrževanja;
- zmanjšanje zastojev zaradi okvar;
- podaljšanje življenjske dobe sredstev za delo;
- zmanjšanje trajanja in obseg planskih popravil.

Vsekakor se stroški vloženi za uvajanje sodobnih metod terotehnologije zelo hitro izplačajo. V primeru neke tovarne kablov je bilo v enem letu petkrat več prihrankov samo pri zmanjšanju zastojev zaradi okvar in vzdrževanja, kot je bilo porabljenih sredstev za uvedbo sodobnejših metod dela.

Povzeto po »Organizacija in kadri« 1/76

S seje sveta za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje

Peta redna seja sveta za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje je bila 7. oktobra 1976. Na tej seji je svet razpravljal in sklepal o naslednjih zadevah:

— **Jože Galun** — zahtevek za preizkus sklepa

Svet za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje, je predlagal delavskemu svetu TGA, da zahtevku Jožeta Galuna za preizkus sklepa št. 446 z dne 22. 9. 1976 o dodelitvi enosobnega stanovanja v Ptuj, Potrčeva 44, ki ga je vložil dne 1. 10. 1976, ne ugoditi.

— Predlagal je delavskemu svetu TGA, da dodeli stanovanja Zvonku Glažarju v Kidričevem št. 8 in Adolfu Novaku v Kidričevem št. 5.

— Dodelil je stanovanje Vincencu Milošiču, iz TOZD vzdrževanje — v Kidričevem št. 13, ki ga bo izpraznil Adolf Novak.

— Predlagal je vsem delavskim svetom TOZD in DS SS, da razpravljajo o zaposlitvi naših invalidov v Les Ptuj in sprejmejo naslednji sklep:

»Za vse delovne invalide, ki so že ali bodo na prioritetni listi za dodelitev stanovanja ali kredita za novogradnjo ali rekonstrukcijo, in ki se bodo po sporazumu o sodelovanju pri zaposlovanju delovnih invalidov in delavcev z zmanjšano delovno zmožnostjo, sklenjenim med TGA Kidričevo in Les Ptuj, zaposlili v Les Ptuj, se ne uporabljajo določila 3. člena pravilnika o dodeljevanju stanovanj in 1. člena pravilnika o kreditiranju gradnje in nakupa ter adaptacij stanovanjskih hiš iz sklada skupne porabe, ampak ostanejo še naprej na prioritetni listi.«

— Predlagal je delavskemu svetu TGA, da sklene, da naše podjetje zaprosi pri Samoupravni stanovanjski skupnosti Ptuj za rezervacijo 5 večjih stanovanj v elementu B-3, ki bo vseljiv konec leta 1977.

— Predlagal je delavskemu svetu TGA, da odobri zamenjavo stanovanj med podjetjem AGIS Ptuj in

TGA in sicer tako, da AGIS odstopi TGA štiri-sobno stanovanje na Potrčevi 50a, TGA pa zagotovi AGISU drugo enakovredno stanovanje v Ptuj tako, ko bo tako stanovanje na razpolago v novih blokih.

— Odbril je denarno pomoč po določilih 53. člena pravilnika o dodelitvi osebnih dohodkov družini pokojnega Franca Laha, ki je bil zaposlen v podjetju od 1. 4. 1961 dalje kot KV ključavničar v TOZD vzdrževanje, v višini enome-sečnega poprečnega osebnega dohodka v letu 1975.

Na 4. izredni seji, dne 18. 10. 1976 je svet za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje

— podal soglasje k prošnji za zamenjavo stanovanja med Francem Lončaričem iz Kidričevega št. 20 in Ljubom Komelom iz Ptujja — stanovanje v Volkmerjevi ulici Element E B 1 v III. nadstropju št. 12;

— predlagal je vsem delavskim svetom TOZD, da uvedejo postopek za sprejem sprememb statutov TOZD.

Na 6. redni seji, dne 26. 10. 1976 pa je svet za samoupravljanje, življenjska vprašanja delavcev in obveščanje, razpravljalo o

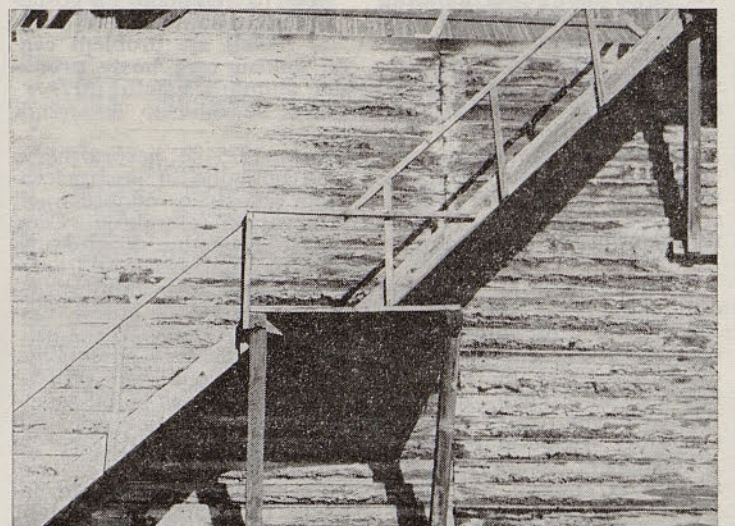
— osnutku samoupravnega sporazuma o notrih kriterijih pri reševanju stanovanjske problematike, ga sprejel in predlagal delavskemu svetu TGA, da uvede postopek za sprejem sporazuma;

— podal je Anteju Gulinu odpisno dovoljenje pri nepremičninah vl. št. 128 in 129. k. o. Gerečja vas, kjer so pripisane parc. št. 726/34 in 83 in je vknjižena zastavna pravica za posojilno terjatev TGA »Boris Kidrič« Kidričevo v znesku 50.000.— din z 2% obrestmi in varščino 5.000 din;

— ni ugodil prošnji Nogometnega kluba »Aluminij« Kidričevo za odobritev brezplačnega koriščenja dvorane, ker v skladu skupne porabe ni več na razpolago sredstev v te namene.

Pleskanje

Stopnice

So delavci res nezainteresirani?

Na vprašanje, kaj vedo delavci o svoji delovni organizaciji, se srečujemo z dvema pomislekoma: prvi je ali morajo delavci res vse vedeti, drugi pa, da imajo obilo možnosti za informiranje, vendar se delavci ne zanimajo za informacije. Odgovor na prvi pomislek je brez dvoma odvisen od tega, kakšno družbeno vlogo pričakujemo od proizvajalcev. Znano je, da je mogoče ljudi, ki nič ne vedo mnogo lažje voditi, usmerjati ali prepričevati, kot ljudi, ki so poučeni o stvareh. Samo za opravljanje dela je potrebnih bistveno manj informacij, kot hkrati za uspešno upravljanje in gospodarjenje z rezultati dela. Naš družbeni cilj je osvobojen delavec, to pa bo lahko postal samo visoko informiran proizvajalec.

Odgovor na drugi pomislek je bolj konkretne narave. Dejstvo je, da se nekateri delavci ne zanimajo za nič drugega, kot za delo in plačo. Toda takšnih je med informiranimi manjši del. Večina delavcev pa nima možnosti, da bi se seznanila s pomembnimi informacijami ali pa je brezvoljna in ravnodušna. Obveščanje delavcev namreč ne more biti samo sebi namen, smoter obveščanja mora biti usposabljanje delavcev za njihove temeljne aktivnosti. Če pa delavci veliko vedo, a nimajo možnosti za ukrepanje, potem so sprva nezadovoljni, če pa takšno stanje kar naprej traja, potem vodi v njihovo brezvoljnost in malodušnost. Če smo torej ugotovili, da je ustrezna obveščnost delavcev nujen pogoj za njihovo aktivnost, velja tudi

poudariti, da žele bolj redno in stalno uporabo informacij, poveča zanimanje za informacije.

Kako obveščati samoupravljalce?

Bistvena podlaga za uresničevanje naših prihodnjih nalog je vsestransko razvijanje sistema obveščanja. Pri tem ima zlasti veliko odgovornost zveza komunistov, ker so sredstva obveščanja zelo pomemben del našega družbenopolitičnega sistema. Obveščnost delovnih ljudi je bistvenega pomena za njihovo angažirano in kvalificirano sodelovanje ob sprejemanju pravilnikom o obveščanju, v nju odločitev o vseh bistvenih vprašanih dela in življenja v temeljnih samoupravnih organizacijah in vseh dru-

gih oblikah združenega dela. Komunisti se morajo zavzeti za informiranje, ki bo objektivno in kritično prikazovalo družbene procese in pojave, uveljavljalo dosežene rezultate in spodbujalo k akciji.

Obveščanje v delovni organizaciji mora zagotoviti nepretirano načrtno komuniciranje, to je obojestranski tok informacij med posamezniki, samimi organi in skupinami. Obveščanje je treba opredeliti s statutom ali pravilnikom o obveščanju v katerem je treba načelno zagotoviti obvezni tok informacij od osrednjih organov in posameznikov do delovnega kolektiva in obratno.

Statut in pravilnik morata opredeljevati sredstva za informiranje. Opredeliti je tre-

ba, kdo je dolžan skrbeti za obveščanje. Najboljša rešitev je nedvomno ustanovitev posebne službe za informiranje, kar pa je sprejemljivo le za večje delovne organizacije. (Za našo tudi). Nikakor pa ni sprejemljivo, da skrbijo za informiranje delavci, ki se le občasno posvečajo tej nalogi ob svojem drugem rednem delu. Menim, da glasilno delovne organizacije mora vsebovati sestavke iz naslednjih področij: vprašanja proizvodnje, cene in tržišče, notranja zakonodaja, finančno poslovanje, kadrovska politika in delovna razmerja, samoupravljanje, socialna politika, delo družbenopolitičnih organizacijah, odnosi med člani kolektiva itd.

V praksi pa se kaže, da delavci pogosto niso dovolj obveščeni o teh kategorijah iz življenja in dela kolektiva.

ORGANIZACIJA PODJETJA (2)

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

ORGANIZACIJO DELA sestavljajo tehnološka in operativna priprava dela ter kontrola proizvodnje. Tehnološka in operativna priprava predstavljata skupen pojem — priprava proizvodnje. Nazivi zanjo so v podjetjih zelo različni, še bolj različen pa je njen položaj v organizaciji podjetij. Kljub vsemu temu so naloge, ki jih mora opraviti priprava proizvodnje, vselej enake:

Priprava proizvodnje (dela) obsega skupek vseh ukrepov in mora zagotoviti vse potrebne predloge za predmet dela, ljudi in delovne priprave, ki imajo za cilj s pomočjo planiranja, krmiljenja in kontrole proizvodnje izdelkov oz. oblikovanja delovnih procesov vseh vrst, doseči optimalno razmerje med rezultatom dela in potroški zanj.

Tehnološka priprava proizvodnje (dela) obsega vse enkratne ukrepe planiranja, kot je npr. tehnološko in delovno optimalno oblikovanje izdelkov in delovnih priprav, dalje določitev tehnologije, metode dela in delovnih pogojev ter potrebe po kadrih in delovnih pripravah.

V okviru tehnološke priprave dela moramo določiti:

- kaj moramo izdelovati oz. katere storitve bomo opravili (vrsta, kakovost, določitev reda velikosti, proizvodnja sestavnih delov, sestavljanje);
- kako naj opravljamo delo (delovni procesi in tehnologije, storitve)
- s čim naj delamo (določitev režima dela, potrebnih količin materiala, delovnih priprav, števila in profila delavcev).
- Operativna priprava proizvodnje (dela) obsega vse ukrepe, ki so potrebni za to, da je potek dela res takšen, kot ga je predvidela tehnološka priprava. Pri tem zahtevamo še to, da morajo biti delovne naloge opravljene v predpisanih rokih in da mora biti izkoristek kapacitet visok. Operativna priprava dela določa na podlagi proizvodnega programa:**
- katere izdelke oz. storitve in v kolikšnih količinah moramo izdelati ali opraviti in v katerih časovnih obdobjih;
- kdaj moramo zagotoviti delovne naloge, potrebni material, delovne priprave in delavce;
- kako naj razdelimo delo med skupine delavcev ali med posamezna delovna mesta, da bomo delo opravili do zahtevanih rokov.

Organizacijska veda proučuje organizacijo predvsem z vidika učinkovitosti. Namen organizacijske vede ni le terensko proučevanje, ampak analiza in ocenjevanje organizacije, da bi jo lahko izboljšali in da bi projektirali, konstruirali in uporabljali najbolj učinkovite organizacijske metode in tehnike.

Specifična razlika med tehniko in organizacijo je v tem, da skušamo pri tehniki doseči čim večjo učinkovitost le s tehničnimi elementi (stroji, sistemi stro-

jev), pri organizaciji pa imamo opravka z več členi — ali samo s človeškimi ali s kombiniranimi človeškimi in tehničnimi členi.

V načelu je meja med tehnično in organizacijsko vedo jasna. Kadar gre le za tehnične in tehnološke probleme, imamo opravka s tehnično znanostjo, kadar gre za učinkovito kombinacijo tehničnih in socialnih faktorjev pa gre za organizacijsko znanost. V praksi je ta meja pogosto bolj problematična. Na primer — tudi konstrukcija stroja zahteva, da upoštevamo najlažjo in najbolj varno uporabo tega stroja, kar lahko ugotovimo s pomočjo organizacijske discipline — študija dela. Na drugi strani pa mora analitik človeških delovnih procesov poznati tudi tehnično plat teh in bo mogoče predlagal ali zahteval tudi določene tehnične in tehnološke spremembe.

Projektant novih obratov in tehničnih sistemov mora upoštevati človeške in socialne probleme v zvezi z ljudmi, ki bodo ta tehnična sredstva uporabljali oz. jih upravljali. Na drugi strani pa bo planiranje optimalne izkoriščenosti, optimalnega zaporedja delovnih operacij ali njihove optimalne časovne dinamike, ki zadeva hkrati tehnične in socialne proizvodne faktorje, pogosto obravnavalo pretežno optimalne kombinacije strojev oz. drugih tehničnih naprav.

Bolj pomembno kot začrtati v vsakem popolnoma jasno mejo med tehniko in organizacijo pa je spoznanje, da morajo tudi konstruktorji, projektanti in tehnologi imeti organizacijsko znanje oz. morajo sodelovati z organizacijskimi strokovnjaki.

Urwick je definiral organizacijsko vedo kot križišče diagonal v kvadratu, katerega ogali predstavljajo 1. tehnične vede, 2. ekonomiko, 3. politične in socialne vede in 4. psihologijo.

Enostranski pogledi na organizacijo pa obstojajo še danes; odgovor je v tem, ker organizacije še danes proučujejo večinoma ljudi, ki so izšli iz neke druge stroke (inženirji, ekonomisti, pravniki, psihologi) in pogosto premaknejo središče oz. težišče organizacijske vede iz imenovanega pravokotnika proti oglišču, iz katerega izhajajo.

Da bi se bolj zavedali pomena študija organizacije in s tem organizacije podjetja, pa ob koncu zapišimo še besede velikega Eddingtona:

»Potem, ko smo končali svoj študij o ENI, pogosto mislimo, da vemo že vse o DVE, ker ENA in ENA je DVE. Pozabljam pa, da moramo preštudirati še IN. Študij o IN pa je študij o organizaciji.«

Viktor Markovič, org.

Kvalitetni vidik učinkovitosti informiranja se mora izražati zlasti v tem:

- da je informiranje pravočasno, objektivno, celovito in razumljivo,
- da sredstvo informiranja pomeni obliko komuniciranja,
- da se nanaša na vse socialne strukture v delovni organizaciji,
- da izobražuje delavce za samoupravno in politično aktivnost,
- da ga ustvarjajo vse socialne strukture v delovni organizaciji.

Za informiranje v delovni organizaciji so odgovorni vsi člani in sicer v okviru svojih rednih delovnih in samoupravljaljskih dolžnosti. Posebno odgovornost za to področje pa nosijo samoupravni organi, delegacije in strokovne službe. Pomembna je tudi vloga informativnih služb, ki so strokovno odgovorne za obdelavo informacij, za ustrezen sistem informiranja in za način ter sredstva komuniciranja v temeljnih organizacijah združenega dela.

Morda je ravno tukaj primerno razložiti, zakaj je obveljalo tovarniško glasilno kot osrednja oblika obveščanja v delovni organizaciji in ne morda razglasna postaja ali oglasne deske ali vse troje v približno enakem deležu. Obveščanje preko razglasne postaje ima izredno malo možnosti, ker nimamo za to primerne instalacije, spričo hrupa pa je mogoče omejiti obveščanje preko razglasne postaje le na čas pred pričetkom dela, po končanem delu in v času odmora. Oglasna deska je primerna in hitra posredna oblika informiranja, vendar pride v poštev le za manjše delovne organizacije.

Poleg tega marsikje režim dela ne dovoljuje prebiranja sporočil, objavljenih na oglasnih deskah. Zatorej je glasilno resnično v vsej Jugoslaviji uveljavljena osrednja oblika obveščanja delavcev v delovnih organizacijah. Z vsem, kar sem zapisal, sem hotel prikazati bitko za konstitucioniranje informiranja v delovni organizaciji. Bitka za informiranje pa je bitka za čim bolj vsestransko uveljavitev samoupravljanja.

Franjo Majačić

Poglejmo resnici v oči

KOMU SO NAPOTI OBVESTILA?

Sestanek OO ZK TOZD tovarne glinice, ki je bil v sredo, 10. novembra letos, me je vzpodbudil, da napišem le nekaj vrstic o tem, kaj smatram o dejanjih pod gornjim naslovom in o tem, zakaj in kje je treba iskati vzroke nesklepnosti in udeležbe na zborih delavcev. Najprej bi se rad dotaknil vprašanja, ki je naslovljeno tistemu (ali morda skupini), ki na oglasni deski pred kalcinacijo, v TOZD tovarne glinice, zelo rad trga dnevne rede sklica zborov delavcev in marsikaterokrat ni na njih tudi pravkar izobešenih samoupravnih sporazumov ter ostalih obvestil in podobno.

Niti me toliko ne zanima, kaj misli tak delavec v TOZD tovarne glinice, ki so mu napoti dnevni redi sklicev zborov delavcev in izobešenih o sntukov mnogih samoupravnih sporazumov ter obvestil, ampak me pri takih (ne)de-

lavcih zanima to, zakaj so jim le-ti napoti, ker so namenjeni tistim, ki se zavedajo, da delajo v združenem delu in, da imajo poleg svojih normalnih pravic tudi določene obveze in dolžnosti.

Danes, ko uvajamo sistem družbene samozaščite in notranje varnosti ter SLO, smo prav vsi v TGA dolžni, da si prizadevamo odkriti take (ne)delavce, ki jim je prav vse napoti in jim prav nič ne odgovarja. Če imajo doma zemljo in so od nje tudi odvisni (saj mnogi hodijo v tovarno tudi zaradi počitka), se naj raje posvetijo svoji zemlji in bodo brez dvoma mnogo več doprinesli k izboljšanju osebnega in družbenega standarda vseh skupaj, kot pa s tem, da si nekateri iščejo utehe tudi z dejanji, ki ne odgovarjajo našemu današnjemu samoupravnemu socialističnemu sistemu.

Ko poslušamo mnoge razprave o referendumu (ta je že mimo), čakajo pa nas verjetno še drugi, bi lahko dobili vtis, da le ni vsem jasno zakaj gre, saj se celo pojavlja, da tisti, ki je tudi kmet smatra, da je prikrajšan in zakaj delavec plača le 1, kmet pa 2 odstotka. Toda ali jim je kdo temeljito obrazložil, da so prizadeti zelo malo, saj pride na povprečna kmetijstva le okrog 8.000 starih din, oziroma 40.000 starih din v petih letih. Kako pa plača delavec v ZD? to raje pustimo in delajmo s skupnimi močmi in si ničesar ne očitajmo, ker smo eden drugemu potrebni in tudi vsi skupaj ustvarjamo naše dobrine za naše vsakodnevne potrebe.

Povrnimo se malo še k tistim, ki jim leži trganje dnevnih redov iz sklicev zborov delavcev ter SS in obvestil, ki so kot sem dejal, name-

njena vsem delavcem in ne tistim, ki to trgajo in tako škodujejo tistim, ki mislijo napredneje za jutrišnji dan!

Nikakor nam ne more biti vseeno, da si to lahko privoščijo tudi tisti, ki danes uživajo vse sadove NOV in samoupravnega sistema. Kdo bi torej naj bil sovražnik družbe in našega sistema? Kdo ne vemo? Dolžni pa smo, da le-te čimprej odkrijemo, kajti v skupnih akcijah je moč in uspeh in zato tudi tukaj ne bi smelo biti vprašanja, če nam bo nekdo le nasedel na to, da ga bomo odkrili in javno na zborih povedali, kdo je ta, ki nam ne pomaga s svojim delom, ampak le to krši in dela v nasprotnem načinu delovanja! Mislim, da je prav obveščeno (o kateri stalno govorimo — in prav je tako), še vedno medla, da pa jo še bolj onesposobljajo taki ljudje, katerim res ne bi mogli reči delavci v samoupravni družbi!

Nikogar ne gre sumiti in koga celo dolžiti, toda brez dvoma je nekdo med nami, ki mu naš sistem ne leži in mu moramo povedati, kaj mu gre! Jasno je namreč nekaj! Če nekdo v združenem delu ne podpira naših skupnih prizadevanj in organiziranih akcij, ne glede v kaki smeri (mislim, če se gre za posojilo ali za pomoč prizadetim ob potresu in poplavih ter drugo) — potem bi lahko mirno trdil, da tak delavec ne spada v našo sredino. Zakaj si nekateri še kako dobro zapomnijo svoje pravice in le-te tudi nenehno in povsod zahtevajo, da se pa pri dolžnostih in obveznostih izmikajo na vse načine misleč, da pa teh niso dolžni izvajati.

To je za nekatere pokazal tudi podpis treh samoupravnih sporazumov — SS o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu, SS o obveznosti in odgovornosti delavcev v ZD ter SS o varstvu pri delu, ko niso hoteli podpisati, češ ne bom podpisal, da bi me lahko nekdo stalno kaznoval, če se kaj pregrešim, drugi so menili, da so v tem zajete tudi neke odbitvene točke in podobno! Kdo raznaša take neresnične govorce v polni dezinformaciji, se naj zaveda, da je večina kolektiva TGA zdrava in se zaveda svojih dolžnosti, pravic in obveznosti! Mi pa bodimo budni! F. Meško

Fizično zavarovanje premoženja podjetja - tatvine

Dne 13. oktobra letos se je sestaj svet za družbeno samozaščito, samo zaradi tega, da je obravnaval problem tatvin v podjetju, ki jih je vedno več. Pojavljajo se manjše tatvine in take, za katere je potrebno večje število ljudi. Čeprav so bile nekatere tatvine opravljene v dnevnem času, nikoli nihče ne opazi storilcev.

Da bi tatvine vsaj delno preprečili, je svet za družbeno samozaščito sklenil, da se izvede naslednje ukrepe:

- stroga kontrola nad skladiščenjem materiala
- kontrolirati evidenco materiala, ki se dviga na delovni nalog
- zaostri odgovornost neposrednih voditeljev proizvodnje nad prisotnostjo delavcev na delovnih mestih
- prevoze odpadnega materiala urediti tako, da bi se ta odvažal v dnevnem času
- obvezno kontrolirati vsebino kesonov za odpadke in drugi odpadni material, ki je pripravljen za odvoz na odlagališče
- Pri obstoječih stražarjih doseči maksimum odgovornosti za posledno izvajanje postavljene

nih nalog. Vsako nedoslednost in malomarnost predlagati v postopek zaradi kršitve delovne obveznosti. Takoj je potrebno pričeti s študijo, kako organizirati službo fizičnega zavarovanja premoženja podjetja, da bi bila bolj efikasna na tako velikem prostoru. Na izpraznjena delovna mesta stražarjev sprejemati take ljudi, ki razen strokovnosti izpolnjujejo tudi ostale pogoje.

- popraviti in redno vzdrževati ograjo
- prepove se izdaja dovoljenj za vstop osebnih avtomobilov v tovarno, do sedaj izdana dovoljenja pa se prekličie
- komisija za družbeno samozaščito v TOZD in DS SS se naj sestanejo v roku 1 meseca in razpravljajo o problematiki tatvin v TOZD oz. DS SS.

Tudi družbeno-politične organizacije podjetja bi morale podvzeti ustrezne ukrepe za preprečitev tatvin, seveda pa je jasno, da vsi sprejeti ukrepi ne bodo zalegli, če se ne bo vsak delavec zavedal tega, da vzame sebi, če vzame podjetju, ki je družbena last.

Skladišče aluminija

KANADA IN ALUMINIJ

Kanada je večja od Evrope, po številu prebivalcev pa le malo presega Jugoslavijo. Je bogata na mineralnih surovinah, gozdovih in vodi, z visoko razvitem kmetijstvom ter z močno industrijo. Z dovolj pametnim sistemom je zelo dovezna za nadaljnji napredek in ima visok narodni dohodek

Za tiste, ki morda tega ne vedo ali pa so pozabili, naj povem, da ime Kanada izvira iz indijanske besede kanato, kar po naše pomeni kolonija. Kanada je zvezna država, ki je priključena angleški skupnosti ter se s svojimi 10 provincami razprostira od Atlantika do Pacifika. Vsaka provinca ima svojo zakonodajno in izvršilno oblast z zelo velikimi kompetencami.

Za Kanado je značilno, da proizvaja velike količine električne energije po zelo nizkih, celo najnižjih cenah na svetu. Instaliranih ima 30000 kW. To so v glavnem hidrocentrale. Skupna letna proizvodnja dosega 250 milijard kWh in tega je samo ena četrtina preko termične energije. Obstajajo tudi načrti za povečanje proizvodnje na 300 milijard kWh, s tem, da bi višek energije izvažali.

Takšna bogata energetska situacija je povzročila razvoj aluminijske industrije. V letu 1973 je bilo proizvedenih 930.000 ton,

naslednje leto 1.010.000 ton in lani 880.000 ton aluminija. Kanada je skupaj z Japonsko na tretjem mestu med proizvajalci aluminija.

Govoriti o kanadskem aluminiju se pravi govoriti o Alcanu. To je v državi dominantna firma. Po številu proizvodov, kakor tudi po povezavah z ostalimi firmami. Alcan ni samo kanadska firma, ampak je to multinacionalna družba z mednarodnim kapitalom. S svojimi tehnološkimi in organizacijskimi izkušnjami sodeluje v celem svetu. Nekaj števil za ilustracijo njene moči. Firma Alcan je s svojimi družabniki v letu 1975 proizvedla 1.830.000 ton aluminija, od tega 760.000 ton v Kanadi. Zaposluje 65.000 delavcev, ima fakturirane realizacije 2,3 milijarde in 35 milijonov dolarjev čistega dobička. Kanadska filiala ima 5 elektroliz. Največja je Arvida z letno kapaciteto 1.250.000 ton glinice in 410.000 ton aluminija. To je obenem tudi največji integriran aluminijški center.

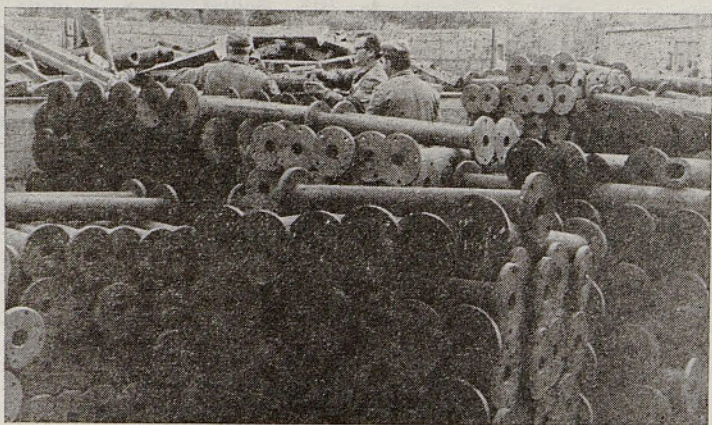
Okrog 2/3 aluminija izvažajo, kar znatno vpliva na njihovo zunanjetrgovinsko bilanco. Poraba aluminija doma pa je bila v letu 1974 17,4 kg na prebivalca.

Kanada nima nahajališč boksita ter se preskrbuje z njimi iz Gvajane, Surinama, Siera Leone in Gvineje. Nekaj glinice uvažata tudi iz Avstralije, ZDA in Jamaj-

ke. Ima pa veliko raznih aluminijških mineralov, ki bi se lahko kdaj pozneje izkoriščali za pridobivanje aluminija. Raziskave v tej smeri so v teku skupno z drugimi deželami. Na pr. Alcan je s Pechineyem sodeloval pri vzpostavitvi poskusne naprave za H* postopek Druge raziskave so delane za izboljšanje obstoječega procesa, kot so kalcinacija boksita, izločanje karbonatov iz luga pri Bayer postopku in filtracija istih, sintetični flokulanti za vsedanje rdečega blata, peletizacija fine glinice itd. Peči za proizvodnjo aluminija so 100 do 150.000 amperse ter imajo Süderbergovo ali predpečno anodo. Električno energijo dobivajo iz bližnjih lastnih hidroelektrarn.

Močno razvita je tudi aluminijška predelovalna industrija. Prične se s kontinuiranim vlivanjem ter nadaljuje z valjanjem do najbolj finih proizvodov. Tem so priključeni obrati za anodno oksidacijo in lakiranje, v katerih je možno doseči vsakovrstne barvne odtenke.

Poleg vsakovrstnih finalnih izdelkov je firma Alcan tudi močno angažirana na raziskavah za proizvodnjo aluminija in predelovalno industrijo in lahko trdimo, da je to ena od vodilnih firm na svetu.

Črpalne cevi

Predvsem referendum in spremembe statuta

Na svojem 25. rednem zasedanju so se v sredo 3. novembra sestavi vsi trije zbori skupščine občine Ptuj, ki so obravnavali vrsto točk dnevnega reda, med katerimi velja vsekakor omeniti predlog sklepa o razpisu referenduma za uvedbo samopriskpevka za sofinanciranje gradnje šolskega prostora v občini Ptuj, ki je bil vsekakor osrednja točka zasedanja vseh treh zborov SO Ptuj.

Pred tem so se sestali na drugi redni seji v dvorani narodnega doma vsi trije zbori SO Ptuj ter obravnavali predlog za uvedbo postopka in dopolnitev statuta občine Ptuj ter sklep o ustanovitvi komisije in imenovanja članov komisije za pripravo sprememb in dopolnitev statuta občine Ptuj. Pred samim pričetkom dnevnega reda skupnega zasedanja, so prišli v veliko dvorano narodnega doma pionirji iz ptujskih šol ter se postavili ob vsaki strani delegatov vseh treh zborov. Ena izmed pionirk je navzočim spregovorila zelo pomembne besede o samem problemu šolstva v občini ter o tem, kaj mladi pričakujejo od vseh nas starejših.

Nikogar ne sme biti sram, če so mu pritekale solze v oči, ko je poslušal pripoved otrok, oz. predstavnice pionirjev. Marsikatero oko delegatov se je osolžilo, s tem pa je brez dvoma bila tudi dokazana privrženost temu, da naši zanamci imajo boljše učne pogoje in boljše možnosti za šolanje. Da je temu bilo res tako, je dokaz v tem, da so vsi trije zbori SO sprejeli celotni amandma izvršnega sveta SO Ptuj k predlogu sklepa o razpisu referenduma za uvedbo samopriskpevka za sofinanciranje programa gradnje šolskega prostora na območju občine Ptuj. Edino v ZZD je bila podana pripomba oz. amandma obrtnikov, ki pa seveda ni bil sprejet, kar pomeni skoraj stoodstotno podporo delegatov vseh zborov občinske skupščine Ptuj za nujno potrebni šolski center.

V tem času bo že znan izid referenduma in upam, da je uspel, kar nam je le v korenito oporo in dokaz več, da znamo biti odločni v resnično pravih in odločilnih trenutkih, ko glasujemo za boljši jutri naših zanamcev.

Za skupno zasedanje velja omeniti, da je bila razprava (razen že omenjenega obiska pionirjev ptujskih šol glede referenduma) v celoti posvečena že omenjenim spremembam in dopolnitvam statuta občine Ptuj ter imenovanju potrebne komisije. Celotno zadevo okrog teh sprememb je navzočim delegatom objasnili član IS SO Ptuj tovariš Maks Rubin. Prav tako je v razpravi sodeloval predsednik občinske konference SZDL Ptuj, tovariš Stanko Lepej, ki je navzoče delegate pozval, da z vso odgovornostjo realizirajo te spremembe in dopolnitve statuta in da vsi aktivno sodelujejo tudi v krajevnih skupnostih, v katerih živijo.

V statutu občine Ptuj bo potrebno marsikaj spremeniti in prilagoditi novim zakonskim predpisom ter ustavi. Enako velja tudi za vse krajevne skupnosti in ostale. Kot sem že uvodoma omenil, so

se po skupnem zasedanju vsi trije zbori sestali na ločenih sejah v običajnih prostorih ter razpravljali o točkah dnevnega reda, za katerega so pristojni. Družbenopolitični zbor je najprej potrdil zapisnik 24. redne seje zborov, nato je enoglasno potrdil predlog sklepa o razpisu referenduma za uvedbo samopriskpevka za sofinanciranje gradnje šolskega prostora v ptujski občini.

Potrdili so tudi predlog odloka o spremembi odloka o določitvi števila sodnikov pri sodišču združenega dela v Mariboru, katerih število se je od prvotnega načrta precej zvišalo glede na potrebe in naloge tega sodišča. Izdelani so že tudi predlogi, ki jih je posredoval občinski sindikalni svet in kar je seveda tudi bilo upoštevano.

Zelo pomembna je bila točka dnevnega reda, ki je govorila o osnutku samoupravnega sporazuma o ustanovitvi in delovanju kluba samoupravljalcev občine Ptuj. Zelo konkretno ga je obrazložil podpredsednik občinskega sindikalnega sveta Ptuj, tovariš Franc Klemenčič, ki je orisal potrebo po takem klubu in naštel tudi nekaj nalog, ki čakajo ta klub in pa tudi obveznosti delovnih organizacij do tega kluba ter o tem, kakšne so sploh koristi takega kluba za DO v občini.

Zbor združenega dela ter zbor krajevnih skupnosti pa sta po že omenjenih točkah dnevnega reda razpravljala in odločala še o predlogu odloka o imenovanju krajevnih uradov in določitvi matičnih območij v občini Ptuj, o predlogu družbenega dogovora o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora o upravljanju in gospodarjenju s sredstvi za kreditiranje stanovanj v SR Sloveniji.

Ob tem se je tudi v družbenopolitičnem zboru razvila izredno živahna razprava, čeprav le-ta sicer ne odloča ampak samo razpravlja. Isto je razprava stekla o osnutku o minimalnih tehničnih in drugih normativih za vzdrževanje stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov v stanovanjskih hišah v občini Ptuj. Večina delegatov je namreč smatrala, da so tukaj normativi za vzdrževanje v mnogih primerih previsoki, saj v nekaterih primerih dosežejo celo do 100 let. Seveda pa vpliva na to niso imeli, ker je ta zakon na celotnem območju SR Slovenije in je vezan na še neurejene najemnine za stanovanje, ki še niso dosegle realnih ekonomskih najemnin.

Tudi razprava o osnutku odloka o pogojih za priložnostno opravljanje gostinskih dejavnosti in minimalnih tehničnih pogojev za prodajo živil in pijač zunaj poslovnih prostorov v občini Ptuj, je bila živahna. Tukaj gre predvsem za organizacijo raznih vrtnih in gasilskih ter ostalih veseljc na prostem in je prav tako bilo podanih nekaj pripomb oziroma predlogov za popravek osnutka. Delegati ZZD in ZKS so še potrdili sklep o potrditvi statuta nabavno prodajne zadruga »PANORAMA« Ptuj ter sklep o potrditvi statuta občinske zdravstvene skupnosti Ptuj. Delegatskih vprašanj tokrat ni bilo v DPZ. Predsednik SO Ptuj, tov. Branko

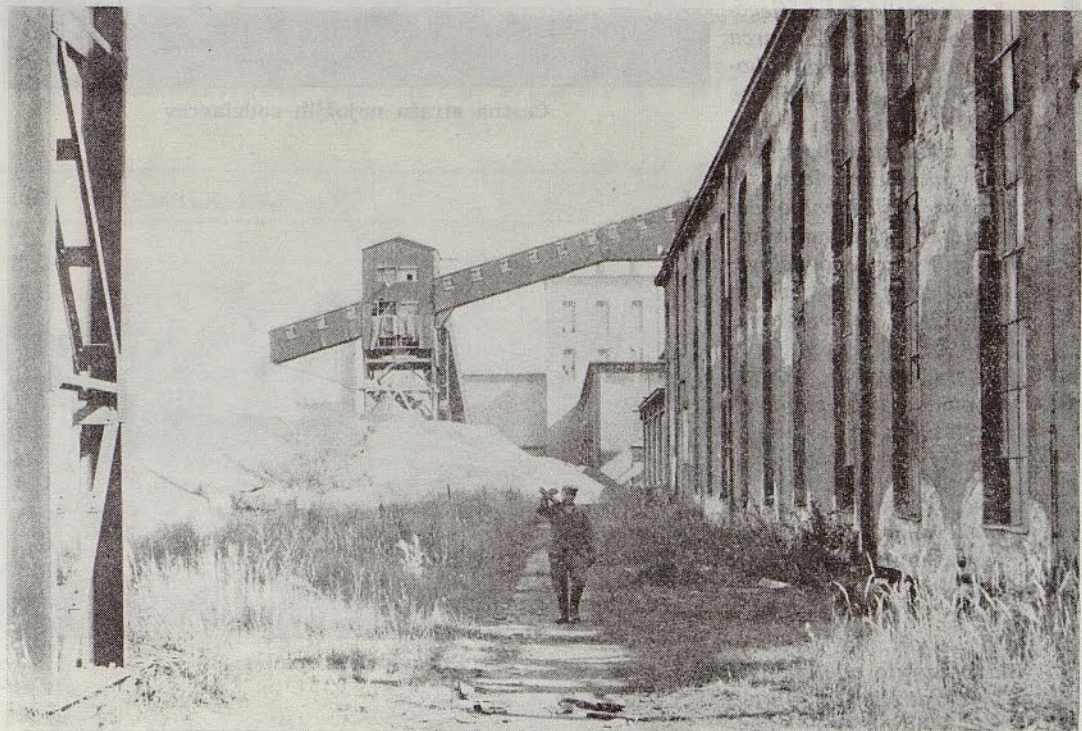
Gorjup, je tudi seznanil delegate DPZ, da bo naslednja 26. redno zasedanje zborov 26. novembra. Takrat se bo predvsem razpravljalo o samoupravnem sporazumu o skupni porabi v SR Sloveniji.

Tudi o tem bomo podrobneje poročali.

Isti dan so se sestali tudi vsi predsedniki KK SZDL ter sekretarji in predsedniki koordinacijskih odborov za izvedbo referenduma in spre-

jeli (po zelo konkretni in predvsem odkriti kritični in samokritični razpravi) vrsto sklepov, ki vse konkretno obvezujejo!

F. Meško

Odrpto skladišče boksita

Svet potrošnikov

Krajevna skupnost Kidričevo in družbeno-politične organizacije so v letošnjem letu na podlagi razprav na republiški konferenci SZDL ugotovile, da v krajevni skupnosti Kidričevo še prav tako ni ustrezno organizirana zaščita potrošnikov, ki jo nova ustavna določila natančno opredeljujejo, zato sta imenovala, na podlagi predloga koordinacijskega odbora SZDL, svet krajevnih skupnosti in zbor delegatov na svojih rednih sejah svet potrošnikov v naslednji sestavi:

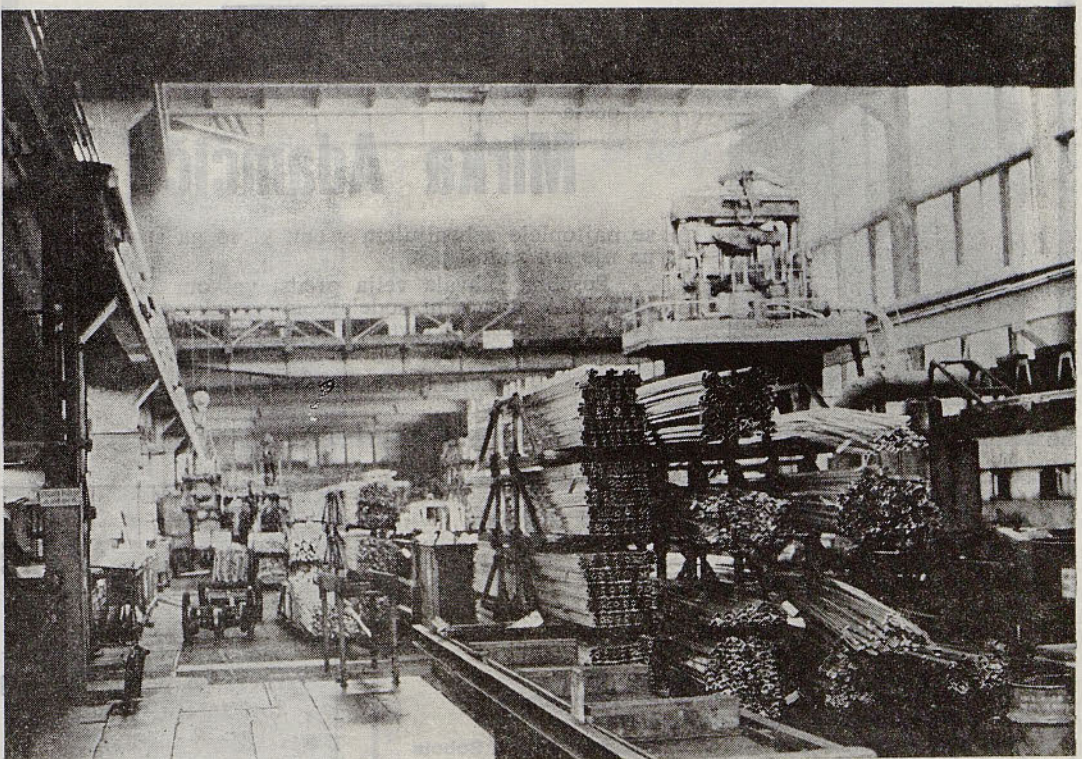
- Mirko PAPDI, predsednik
- Vera BABNIK, namestnik
- dr. Zlata IVETIČ, član
- Zdenka HANSEL, član
- Ferdo ZUPANČIČ, član
- Štefan RUTAR, član
- Drago CIPOT st., član
- Jožica KISELAK, član
- Anton ZUPANIČ ml., član
- Anica KOPUSAR, član
- Elizabeta KROPE, član

Svet potrošnikov se je že sestal, izvolil svoje organe ter zadolžil komisijo za pravo poslovnika in programa dela sveta potrošnikov.

Da bi svet potrošnikov lahko res ščitil interese potrošnika, je nujna povezava med potrošniki in člani sveta, zato lahko krajan, ki živi na področju krajevnih skupnosti svoje pripombe in problematiko v zvezi s potrošnjo pošljejo pismeno na Krajevno skupnost Kidričevo — za svet potrošnikov.

Svet potrošnikov bo njihove pripombe obravnaval ter poskušal najti ustrezne rešitve.

Svet krajevnih skupnosti Kidričevo

Iz Impola

V spomin tovarišu Adamčiču

Ko pomislimo na njegovo delo v TGA od 2. marca 1950 do nenadnega odhoda, se nam nanizajo vse njegove vrline, ki se posebno odražajo v ostri kritiki vsake nedoslednosti, skrbi za funkcionalno delovanje el. vzdrževanja kot obrata in pravilno delovanje el. naprav v celotni tovarni. Kot delovni tovariš je bil v pravem smislu besede vedno pripravljen pomagati z dejanji ali vsaj nasveti.

Kot samoupravljalca ni gledal samo TOZD Vzdrževanje ampak delovanje vseh TOZD in DSSS in je razumel njih povezanost med seboj. To sicer ni čudno, saj je od leta 1957 bil večkrat član DS, upravnega odbora, drugih odborov in komisij.

Dragi Mirko! S Tvojim nenadnim odhodom si napravil veliko vrzel v org. vzdrževanja, katero bo težko nadomestiti, Tebi enakega pa ne bomo nikoli dobili.

Za ves Tvoj trud, požrtvovalnost in tovarištvo se Ti iskreno zahvaljujemo. Slava Ti. Ostal nam boš v trajnem spominu.

Tvoji sodelavci

Častna straža najožjih sodelavcev

Pri odprtem grobu

V imenu vodstva podjetja se je od tovariša Adamčiča poslovil direktor TOZD ing. Pavličev

SATIRA

Nogomet

Res se ta beseda izgovarja lahko in gladko, se mi pa zdi, da pa le ne pove resničnega pomena. Pravzaprav je to, z nogo žogo brc. Še bolj posrečeno besedo za to dejavnost, uporabljajo naši južni bratje, ko nogometu pravijo fut bal. Kaj pomeni beseda »fut« pri naših severnih sosedih, mislim, da je malo takih, ki nebi vedeli.

Pa ostanimo pri nogometu. To je kot se pravi, ena od panog športne dejavnosti. Je pa ta panoga postala tako popularna, da je v taisti panogi začelo vznikati še vrsto drugih športnih panog. Tako že v nogometu lahko gledamo tudi boks, judo, veslanje in še kaj.

Nasploh je pa nogomet ena najbolj zahtevnih športnih panog. To lahko vidimo po tem, saj je v Sloveniji malo sposobnih ljudi za to dejavnost in jih pač moramo uvažati. Ker je pa vsak uvoz dandanes drag, nam ne preostane drugega, kot da tudi za to odštejemo nekaj milijončkov. Pa nič zato, raja bo vse plačala, če ne drugače, bomo razpisali referendum za samoprispevek, saj smo se take oblike zbiranja že privadili.

Kot sem omenil, nogomet zahteva res sposobno moštvo. Ni dvoma, pogledjmo samo malo nazaj, ko je še NK Aluminij moral uvažati take sposobne. Prišleci so pozabili vzeti s sabo spričevala o raznih kvalifikacijah ali šolski izobrazbi in so se pač morali vrniti nazaj po nje in tudi zaželjeno prinesli.

Torej z nogo žogo brc, je svoje vrste panoga. Pod besedo panoga pa poznamo še nekaj več. Na primer: vrtno jagode tudi poženejo panoge in tudi na vinski trti se pojavijo panoge itd. In če hočemo, da nam te panoge dajo zaželjeno, moramo z njih ničvredno odstraniti, drugače nam bo zraslo ničvredno blago ali tako zvaní šund. Torej bi verjetno bilo dobro iz vseh panog ničvredno odstraniti, da bi bili sadovi boljši.

Vidiš ga zlomka, skoraj bi pozabil, kajne, boste pa rekli: za božjo voljo, če to naredimo, kje pa naj potem najdemo druge sposobne, ki bi se hoteli potiti, nekaj za malo gume in kos usnja, danes pa za nekaj dekaigramov plastike po igrišču. Mogoče imate prav, ali pa tudi ne. Lahko da nebi bilo take suše in bi se le našli še taki, ki bi hoteli za nekaj deset starih milijončkov šprintati. Ker se namreč pri nas kaj radi držijo gesla — ni važno zmagovati, važno je sodelovati.

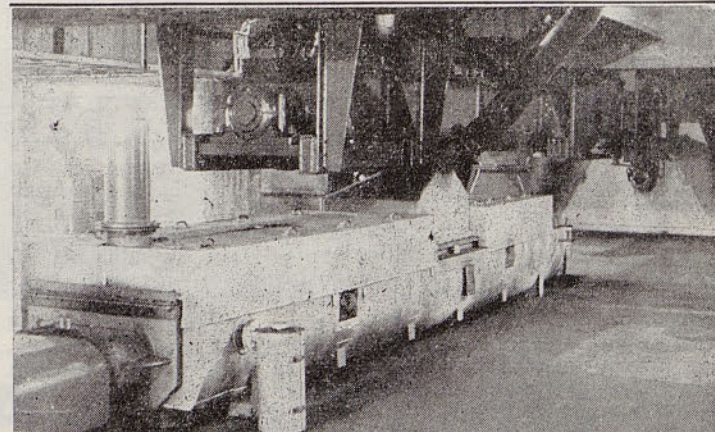
Pravzaprav pa lahko tudi ostane vse tako kot je, saj nagrajevanje po učinku, se v tej panogi izvaja že precej časa. Sicer je učinek zelo skromen, je pa zato nagrajevanje večje, da brcarji pač lahko shajajo.

Sicer se pa moramo dobro zavedati, da šport krepi telo in da le odporno ter močno telo lahko daje zadovoljive rezultate dela na delovnih mestih v proizvodnji. Zato moramo podpirati populacijo športa, torej tudi z nogo žogo brc. da bomo sposobnejši in krepkejši na delovnih mestih. Kake rezultate na delovnih mestih pa lahko pričakujemo od tistih, ki šprintajo, pa je tema zase.

KINO SPORED

za mesec december 1976

3. Zasebni detektiv	amer. barvna kriminalka
7. Srečanje na oceanu	amer. barvni pustolovski
10. Spopad v jetnišnici	amer. barvna akcij. drama
14. Prometna zmeda	amer. barvna komedija
17. Kralj, strojnica	ital. barvni vestern
21. Nišanska linija	amer. barvna akcij. drama
24. Ivanhoe	amer. barvni zgodovinski
28. Serpiko	amer. barvna grozljivka
31. Sartana, dolarji in menih	ital. barvni vestern

Novi grelni polž v anodni masi

ZANIMIVO BRANJE

Informativni tednik Dela — ITD začenja z novimi zanimivimi sporočili v nadaljevanjih:

— Slovenske zgodbe o ljubezni za mlado in staro

— Resnične zgodbe iz našega življenja

— Zanimivo nadaljevanje o zgodovini Etruščanov s slikami o izkopaninah in njihovi pisavi. Kaj odkriva etruščanska pisava? Raziškovalca Anton Berlot in Ivan Rebec iz Kopra prava, da so se Etruščani imenovali Sluvene, njihov jezik pa spominja na staro slovanščino. Bomo torej Slovenci začeli svojo zgodovino odkrivati tudi v zgodovini Etruščanov, ki so živeli med Alpami in starim Rimom.

Ne zamudite zanimivega branja. Našli ga boste od petka dalje v informativnem tedniku Dela — ITD. Zanimivosti od doma in po svetu — vsak teden v ITD.

ZAHVALA

Ob bridki in nenadomestljivi izgubi dragega moža in očeta

Mirka Adamčiča

se najtopleje zahvaljujem vsem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Posebna zahvala velja predstavnikom TK sindikata TGA, njegovim sodelavcem za izkazano pozornost ob slovesu in tovarišu Jožetu Šeguli za vso pomoč pri organizaciji pogreba.

Žena Cvetka in sinova Samo ter Marko

IZDAJA DELAVSKI SVET TOVARNE GLINICE
IN ALUMINIJA BORIS KIDRIČ KIDRIČEVO

Uredniški odbor:

Ivo Tušek — predsednik,

Člani:

Franc Meško,
Anton Zadravec,
Jože Huzjan in
Anton Kozoderc — namestnik predsednika —
Franc Vrlič — odgovorni urednik

Tisk: ZGP Pomurski tisk — TOZD tiskarna, Murska Sobota

Člani kolektiva in upokojenci dobivajo list brezplačno.
Rokopisov in silk ne vračamo.

VABILO

Pevska sekcija DPD »Svobode« Kidričevo, vabi vse tiste člane kolektiva, ki imajo voljo do zborovskega petja, naj se javijo zaradi informacij pri tov. Jožetu Huzjanu, tel. 557 ali tov. Slešiču, tel. 450.

Vljudno vabi pevska sekcija